

EVALUARE INTERMEDIARĂ A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MICROREGIUNII ȚARA FĂGETULUI

Decembrie 2016 – septembrie 2018

REZUMAT

Documentul reprezintă oglinda activității GAL în implementarea contractului subsecvent nr. 1, elaborat conform instrucțiunilor din Ghidul operațional privind evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală.

ELABORAT DE:

Colectivul Asociației Microregionale Țara Făgetului

Kneipp-Molnar Annamaria .....

Monus Eva .....

Dumitrescu Silviu-Lucian .....

Tomescu Doru-Nicolaie .....

Reprezentant legal

Ihasz Ioan

CUPRINS

1. PREFAȚĂ.....	3
1.1 Ce reprezintă documentul	3
1.2 Contextul și perioada în care a avut loc evaluarea	4
2. REZUMAT	6
3.CONTEXT	12
3.1. Contextul strategiei de dezvoltare locală	12
3.2 Contextul local	16
4. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII	19
5. METODOLOGIA DE EVALUARE.....	22
6. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE EVALUĂRII	27
6.1 Concluzii generale privind sesiunile de depunere, contractare, implementare a proiectelor	27
6.2. Stadiul implementării măsurilor de finanțare din cadrul SDL.....	28
6.3. Stadiul de implementare a activităților de animare și funcționare	39
6.4. Evaluarea valorii adăugate a LEADER	40
6.5 Opinia membrilor GAL și beneficiarilor GAL privind abordarea LEADER	44
7. CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE.....	48
8. ANEXE	57
8.1 Ghid de interviu.....	57
8.2 CHESTIONAR.....	61
8.3 Teme și întrebări pentru echipa de implementare	62
Anexa 1 – Grila pentru aprecierea calității raportului de evaluare	64

1. PREFAȚĂ

1.1 Ce reprezintă documentul

Documentul de față reprezintă rezultatul unui efort comun, participativ la nivelul Grupului de Acțiune Locală - Asociația Microregională Țara Făgetului, de a identifica ceea ce funcționează sau nu în implementarea strategiei pentru dezvoltarea teritoriului. Ca urmare a analizei, se vor propune, dacă e cazul, măsuri corective, care să conducă la învățarea unor lecții utile de către managementul SDL, pentru îmbunătățirea implementării și pentru dezvoltarea strategiilor viitoare.

Prezenta evaluare urmărește să ofere răspunsuri privind următoarele teme:

- Relevanța intervenției față de nevoile socio-economice prezente în teritoriu;
- Măsura în care intervenția și-a atins sau e pe cale să își atingă obiectivele;
- Nivelul de eficiență cu care au fost utilizate resursele pentru obținerea rezultatelor;
- În ce măsură efectele obținute se datorează intervenției, independent de alți factori sau alte intervenții care au influențat aceste efecte;
- Șansele ca rezultatele obținute să fie menținute sau dezvoltate în viitor;
- Impactul activităților de animare a teritoriului;
- Valoarea adăugată LEADER în teritoriu.

1.2 Contextul și perioada în care a avut loc evaluarea

Decizia de implementare a programului LEADER în Microregiunea Țara Făgetului s-a născut din dorința comunităților de a se implica în dezvoltarea economică și socială a spațiului rural, în cadrul căruia acestea activează, respectând nevoile, valorile și specificul local. Astfel, în anul 2012 s-a constituit Asociația Microregională Țara Făgetului, un parteneriat format din:

- Reprezentanți ai administrației locale din comunele componente ale microregiunii;
- Organizații neguvernamentale locale;
- Reprezentanți ai mediului de afaceri privat din microregiune.

Asociația numără în prezent 40 de membri cu următoarea pondere:

- 32,5% parteneri publici,
- 55% parteneri privați și
- 12,5% reprezentanți ai societății civile.

Asociația Microregională Țara Făgetului dorește o evaluare intermediară participativă a Strategiei de Dezvoltare Locală, bazându-se pe principiul „de jos în sus”, de care s-a ținut cont și în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală, partenerii locali fiind implicați activ în elaborarea unui document strategic, în concordanță cu cerințele și obiectivele Politicii Agricole Comune și a PNDR 2014–2020 și care să răspundă cel mai bine nevoilor de dezvoltare ale acestora și totodată să reflecte voința lor.

Evaluarea reflectă progresul implementării strategiei pentru perioada 17.11.2016-01.10.2018.

Evaluarea a fost realizată în perioada 12.11.2018 – 12.02.2019, pe parcursul acesteia fiind implicați:

- ✓ **echipa operațională a GAL**, formată din 4 angajați ai departamentului administrativ cu responsabilități în ceea ce privește evaluarea și monitorizarea SDL și Reprezentantul GAL. Acestia au analizat oportunitatea, nevoile și modul de organizare al procesului de

evaluare, au prezentat modul de abordare aferent serviciului de evaluare și au organizat și participat la întâlniri de lucru pentru analiza stadiului de implementare a măsurilor de finanțare din cadrul SDL, în etapele de depunere, contractare și implementare; logica intervenției, valoarea adăugată a LEADER și activitatea GAL-ului în general;

- ✓ **membrii GAL**, care au completat un chestionar, răspunzând unor întrebări referitoare la încrederea în abordarea LEADER, aprecierea activităților de informare și animare, realizările și neajunsurile GAL Asociația Microregională Țara Făgetului în perioada evaluată, etc.;
- ✓ **potențiali beneficiari**, reprezentanți ai entităților care au aplicat pentru finanțare la GAL Microregiunea Țara Făgetului, care prin intermediul unui interviu au relatat experiența cu privire la procesul de informare, depunere a proiectelor, imaginea GAL, opinii despre abordarea LEADER, realizări și neajunsuri constatate.

2. REZUMAT

Grupul de Acțiune Locală (GAL) Asociația Microregională Țara Făgetului este un parteneriat public-privat cu rol important pentru dezvoltarea teritoriului reprezentat de GAL, reunind în prezent un număr de 40 de membri, dintre care 13 Administrații Publice Locale (12 comune: Pietroasa, Tomești, Curtea, Margina, Balinț, Dumbrava, Mănăștiur, Nădrag, Bethausen, Bârna, Traian Vuia, Fârdea și orașul Făget), iar 27 dintre ei reprezentând ONG-uri și sectorul privat.

Teritoriul "Țara Făgetului" a găsit ca o oportunitate de dezvoltare și de finanțare care conduce indiferent de partener, public, privat sau sector civil la creșterea calității cetățenilor din microregiune.

Parteneriatul creat reprezintă esența acestui tip de intervenție, a creșterii capacității comunităților de a gestiona dezvoltarea teritorială, a dezvoltării și a implicării sociale, a apartenenței la comunitate, ceea ce contribuie la dezvoltarea teritorială din punct de vedere economic, demografic, educațional, cultural etc prin intermediul Strategiei de Dezvoltare Locală elaborată și implementată la nivelul microregiunii precum și prin dezvoltarea Grupului de Acțiune Locală.

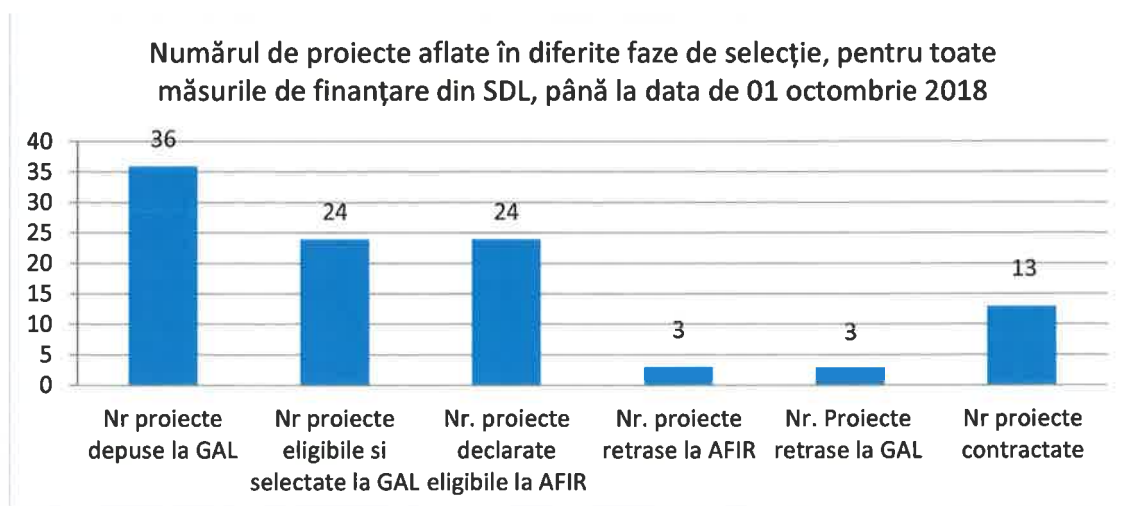
Partenerii publici, cât și cei privați respectiv societatea civilă s-au evidențiat printr-o activitate intensă în ceea ce privește dezvoltarea economică, socială și culturală a teritoriului, prin mobilizarea resurselor avute la dispoziție către atragerea fondurilor europene și crearea locurilor de muncă, păstrarea patrimoniului cultural și sprijinirea infrastructurii sociale, reușind astfel să aducă o valoare adăugată teritoriului acoperit de parteneriat.

Zona de interes pentru implementarea parteneriatului prezintă un potențial agricol ridicat și are un istoric recunoscut pentru activitățile tradiționale. O mare parte din membri au ca activitate principală agricultura.

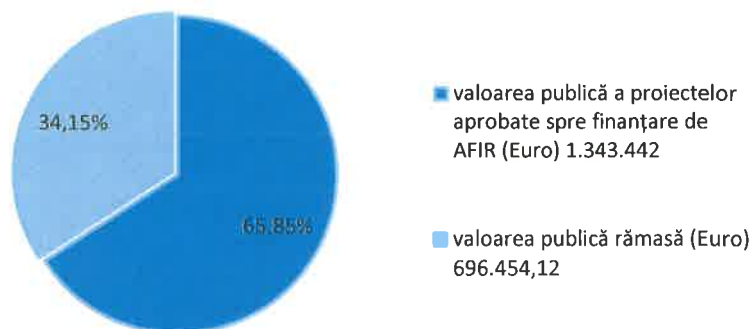
În procesul de formare al parteneriatului s-a urmărit atragerea de membri din domenii diversificate de activitate care să aibă obiectul de activitate în concordanță cu specificul zonei și care să vină în sprijinul administrativ și economic al Grupului de Acțiune Locală Asociația Microregională Țara Făgetului.

Ca urmare a procesului de evaluare a implementării SDL s-au constatat următoarele:

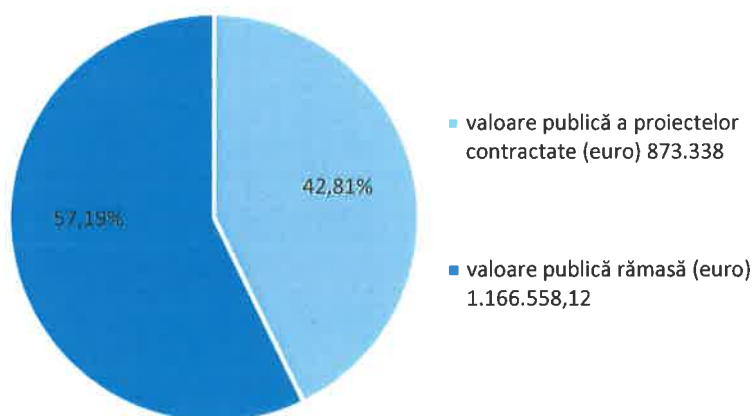
- Logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este relevantă la momentul evaluării intermediare față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare al teritoriului neexistând în perioada evaluată modificări ale SDL în ceea ce privește logica intervenției;
- Au fost organizate și lansate un număr de 7 sesiuni de depunere de proiecte în care au fost depuse 36 de cereri de finanțare din care:
  - 24 proiecte cu o valoare publică de 1.573.980 Euro au fost declarate eligibile la AFIR, din care 3 proiecte cu o valoare publică de 230.538 Euro au fost retrase, 21 proiecte cu o valoare publică de 1.343.442 Euro au fost aprobate spre finanțare și 13 proiecte cu o valoare publică de 873.338 Euro au fost contractate;
  - 3 proiecte cu o valoare publică de 146.846 Euro au fost retrase la GAL;
  - 2 proiecte cu o valoare publică de 70.000 Euro au fost declarate neconforme la GAL;
  - 1 proiect cu o valoare publică de 76.846 Euro a fost declarat eligibil și neselectat din lipsa de fonduri la GAL;
  - 6 proiecte cu o valoare publică de 300.000 Euro se află în evaluare la GAL.

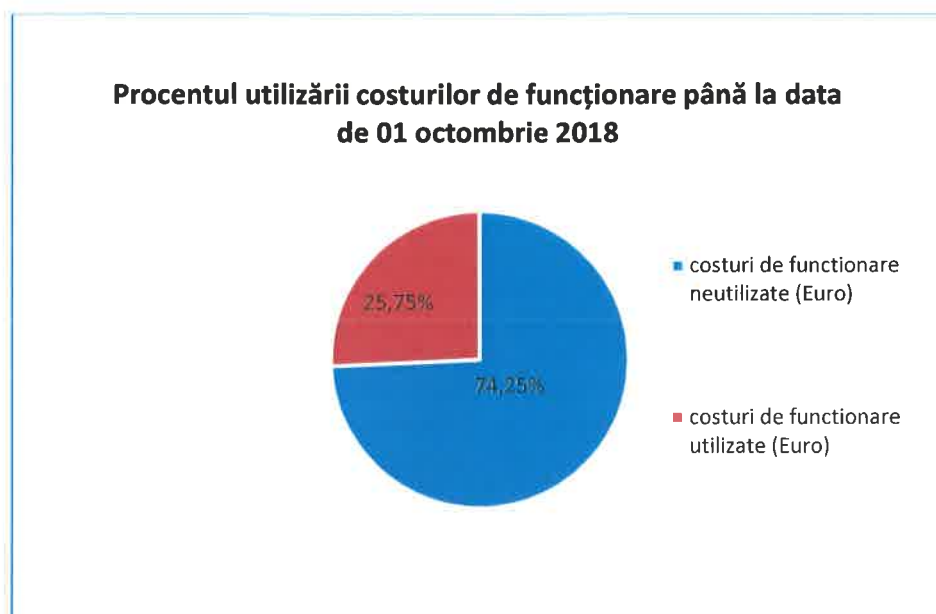
Procent valoare publică a proiectelor declarate eligibile și aprobate spre finanțare de către AFIR din bugetul SDL până la data de 01 octombrie 2018

Procent valoare publică a proiectelor contractate din bugetul SDL până la data de 01 octombrie 2018

- ✓ Valoarea totală a plăților rambursate către beneficiari în perioada raportării este de 0 euro;
- ✓ În perioada evaluării intermediare, GAL Asociația Microregională Țara Făgetului a utilizat 25,75% din bugetul de funcționare alocat;

- ✓ Există un echilibru între gradul de contractare fonduri la nivel de SDL și costuri de funcționare.

Nivel fonduri contractate la nivel de SDL*	42,81%
Nivel absorbție de fonduri la nivel de funcționare GAL**	25,75%

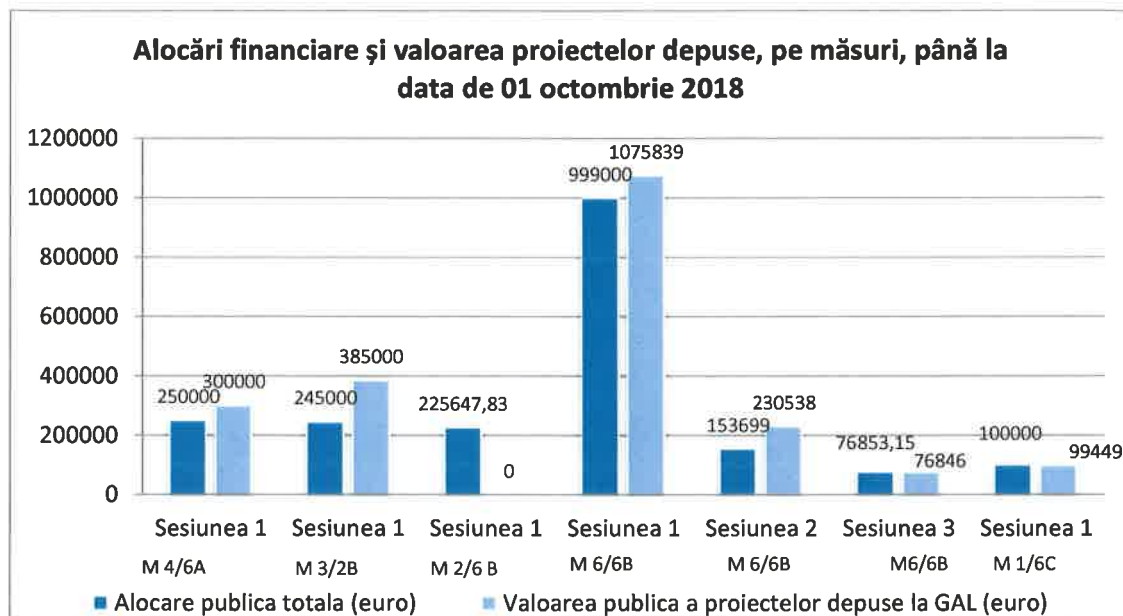
*exprimat în procent proiecte contractate în urma procesului de selecție realizat la nivel de GAL, raportat la valoarea SDL

** exprimat în procent fonduri cheltuite din totalul fondurilor alocate bugetului de funcționare al GAL

- ✓ Măsurile, procedurile și activitățile de sprijin sunt definite optim și sunt suficiente pentru a realiza rezultatele așteptate până la finalizarea implementării SDL (anul 2023)
- ✓ SDL a fost revizuită de 2 ori, dar nu au fost modificări majore. La prima modificare au fost revizuite trei fișe de măsuri din SDL (1/6C Investiții privind infrastructura de broadband, 2/6B Creșterea accesului la servicii accesibile, 6/6B Servicii de bază și reînnoirea teritoriului GAL) și modificarea Capitolului XI (Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL). La a doua modificare s-a revizuit fișa măsurii 6/6B Servicii de bază și reînnoirea teritoriului GAL.
- ✓ Activitățile specifice implementării SDL și a contractului de finanțare pentru cheltuielile de funcționare și animare a GAL decurg conform graficului de activități planificat, fără abateri majore. În perioada de evaluare au fost realizate:

- o instruire a angajaților GAL;
  - au fost organizate 13 seminarii de animare a oportunităților de finanțare cuprinse în SDL, condițiile de accesare a fondurilor (Fișele măsurilor, Ghidurile solicitantului) precum și bugetele disponibile pe fiecare măsură de finanțare (1 sesiune în fiecare comună care alcătuiește teritoriul GAL Țara Făgetului);
  - au fost realizate 120 de afișe, 1040 de flyere, 5 bannere verticale, 4 bannere orizontale, 15 anunțuri radio, cu privire la oportunitățile de finanțare din cadrul SDL care au fost diseminate în cadrul seminariilor de promovare;
  - au fost publicate comunicate de presă și anunțuri în media audiovizuală cu privire la lansarea/prelungirea pentru măsurile lansate. S-au afișat apelurile de selecție la fiecare primărie și la sediul GAL, a fost actualizată în permanență pagina web www.tarafagetului.ro a GAL cu informații de interes cu privire la SDL, calendarul estimativ al lansării sesiunilor de cereri de proiecte, ghidurile solicitantului pentru măsurile sprijinite prin SDL, rapoartele de selecție a proiectelor depuse, informații cu privire la acțiunile întreprinse de către GAL, etc;
  - a fost promovat teritoriul GAL și producătorii agricoli din teritoriu în cadrul unor evenimente: Târgul agricol, ediția III-IV și Zilele Dumbrăvene-Festival gastronomic Lingura de Aur, ediția XI -XII.
- La nivelul măsurilor de finanțare cuprinse în SDL, 1 măsură a fost lansată de trei ori (în urma retragerii a 3 proiecte de la AFIR) și 4 măsuri au fost lansate o singură dată. Redăm sintetizat în graficul de mai jos alocarea publică totală aferentă măsurilor și valoarea

publică a proiectelor depuse la GAL ca urmare a activităților de informare și animare:

- ✓ S-au organizat festivaluri locale de promovare a GAL și a produselor locale.

3.CONTEXT

3.1. Contextul strategiei de dezvoltare locală

Principalele obiective previzionate a fi atinse ca urmare a implementării LEADER în teritoriu sunt grupate în două priorități majore:

P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și

P6 - : Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale. În cadrul celor două priorități am identificat următoarele obiective generale:

- Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale;
- Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor
- Investiții în active fizice.

Fiecărui obiectiv general îi corespund anumite obiective specifice, care vor fi realizate prin măsurile gândite în funcție de nevoile rezultate din analiza SWOT. Astfel că s-au identificat următoarele obiective specifice: Crearea și modernizarea infrastructurii fizice de bază din zonele rurale; Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile vulnerabile și marginalizate (inclusiv populația romă; Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială, servicii sociale, de sănătate, medicale la nivelul comunității; Îmbunătățirea sectorului agricol prin favorizarea competitivității agriculturii; Sprijinirea reducerii fluctuației forței de muncă sezoniere; Îmbunătățirea calității educației prin formare profesională pe tot parcursul vieții; Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și gestionării riscurilor; Crearea sau dezvoltarea de activități non-agricole; Reducerea diferențelor dintre teritorii; Îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică și a serviciilor; Protejarea patrimoniului cultural și modernizarea căminelor culturale; Renovarea/dezvoltarea clădirilor administrative pentru sedii de primărie; Modernizarea exploatațiilor existente; Îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor.

Obiectivele SDL sunt în corelație cu Reg. UE nr. 1303/2013, art. 4., prioritățile și domeniile de intervenție sunt în concordanță cu Reg. UE nr. 1305/2013.

Obiectivele, prioritățile, domeniile de intervenție sunt în corelare cu analiza diagnostic și analiza SWOT a teritoriului GAL.

Măsurile sunt luate în corelare cu nevoile rezultate din analiza SWOT, iar pentru fiecare măsură s-au precizat indicatorii.

În funcție de alocarea financiară, prioritățile ierarhizate pe măsuri sunt în următoarea ordine:

- măsura 6/6B pentru publici;
- măsura 4/6A privati-non agricol-sume forfetare;
- măsura 3/2B privați-tineri fermieri-sume forfetare;
- măsura 2/6B pentru publici și ONG – social;
- măsura 1/6C pentru privați- broadband;
- măsura 5/6A pentru privați-non agricol-cofinanțare;
- măsura 7/2A pentru privați-investiții în active fizice.

Ca prioritate majoră este P6, unde avem 5 măsuri, iar alocarea pentru acestea este de peste 67%, iar pentru prioritatea P2 alocarea estimată este în jur de 12% din suma alocată măsurilor.

Sprejtinul acestor domenii s-a realizat prin următorul arbore al intervenției:

Obiectiv de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri
Obiectivul de dezvoltare rurală 1: Favorizarea competitivității agriculturii	P2 creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a	2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole	M 7/2A ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

Obiective transversale: Inovare, mediu și climă	gestionării durabile a pădurilor	2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor	M 3/2B ÎNFIINȚAREA ȘI DEZVOLTAREA EXPLOATAȚIILOR
Obiective de dezvoltare rurală 2: asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	-	-	-
Obiectivul de dezvoltare rurală 3: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunicațiilor rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă	P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	M 4/6A SPRIJIN PENTRU ÎNFIINȚAREA DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE
			M 5/6A INVESTIȚII ÎN CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE
		6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	M 6/6B SERVICII DE BAZĂ ȘI REÎNNOIREA TERITORIULUI GAL
			M 2/6B CREȘTEREA ACCESULUI LA SERVICII ACCESIBILE
Obiective transversale: Inovare, mediu și climă		6C) Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale	M 1/6C INVESTIȚII PRIVIND INFRASTRUCTURA DE BROADBAND

Având în vedere că Asociația Microregională Țara Făgetului are o suprafață totală de 1.281,81 km² iar la ultimul recensământ oficial (2011) a avut un număr de 30.608 locuitori, bugetul total alocat SDL a fost de 2.549.870,15 Euro.

Din valoarea totală, bugetul alocat cheltuielilor de funcționare și animare a fost de 509.974,03 Euro și reprezintă 20% iar bugetul alocat pentru măsurile de finanțare este de 2.039.896 Euro și reprezintă 80%.

În tabelul de mai jos se regăsesc măsurile finanțate pentru fiecare domeniu în parte, împreună cu valoarea alocată pentru fiecare măsură, intensitatea sprijinului și sectorul eligibil spre finanțare.

Masuri de finanțare	Valoare alocată	Intensitatea sprijinului	Sector	Domeniu sprijinit
Măsura 7/2A ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE	70.248,29 Euro (3,44%)	70%	Privat 39,96%	Agricultură 15,45%
Măsura 3/2B ÎNFIINȚAREA ȘI DEZVOLTAREA EXPLOATAȚIILOR	245.000 Euro (12,01%)	100%		
Măsura 4/6A SPRIJIN PENTRU ÎNFIINȚAREA DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE	250.000 Euro (12,26%)	100%		
M 5/6A INVESTIȚII ÎN CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NON AGRICOLE	150.000 Euro (7,35%)	90%		
Măsura 1/6C INVESTIȚII PRIVIND INFRASTRUCTURA DE BROADBAND	100.000 Euro (4,90%)	90%		
Măsura 2/6B CREȘTEREA ACCESULUI LA SERVICII ACCESIBILE	225.647,83 Euro (11,06%)	100%	Public 60,03% (pentru M 2/6B pot aplica si ONG- uri)	Servicii publice pentru populație, Dezvoltarea satelor 60,03%
Măsura 6/6B SERVICII DE BAZĂ ȘI REÎNNOIREA TERITORIULUI GAL	999.000 Euro (48,97%)	100%		
TOTAL	2.039.896,12 Euro			

3.2 Contextul local

3.2.1 Teritoriul

Teritoriul Grupului de Acțiune Locală Microregiunea Țara Făgetului se află în vestul României, în partea estică a județului Timiș și în partea estică a județului Arad, fiind o regiune organizată în jurul orașului Făget. Are o suprafață de 1.281,81 km².

Teritoriul este constituit din 12 comune și un oraș:

1. Pietroasa (cu satele Crivina de Sus, Poieni, Fărășești),
2. Tomești (cu satele Luncanii de Sus, Luncanii de Jos, Baloșești, Colonia Fabrică, Românești),
3. Curtea (cu satele Homojdia, Coșava),
4. Margina (cu satele Coșevița, Breazova, Zarani, Sintești, Nemeșești, Coșteiul de Sus, Groși, Bulza),
5. Balinț (cu satele Fădimac, Bodo, Târgoviște),
6. Dumbrava (cu satele Răchita, Bucovăț),
7. Mănăștiur (cu satele Remetea-Luncă, Pădurani, Topla),
8. Nădrag (cu satul Crivina),
9. Bethausen (cu satele Cladova, Cliciova, Cutina, Leucușești, Nevrincea),
10. Bârna (cu satele Botești, Botinești, Drinova, Jurești, Pogănești, Sărăzani),
11. Traian Vuia (cu satele Sudriaș, Jupani, Susani, Săceni, Surducu Mic),
12. Fîrdea (cu satele Hauzești, Gladna Montană, Gladna Română, Zolt, Mâtnicu-Mic, Drăgsinești)
și
13. Făget (cu satele Bătești, Brănești, Jupânești, Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Bunea Mică, Temerești, Begheiul Mic, Colonia Mică).

3.2.2 Populația

Numărul total al locuitorilor care fac parte din aria teritorială a Grupului de Acțiune Locală Asociația Microregională Țara Făgetului este conform RPL 2011 de 30.608 locuitori, dispuși pe o suprafață totală de 1281,81 km². Teritoriul acoperit de Grupul de Acțiune Locală Asociația Microregională Țara Făgetului, are o densitate de 23,9 locuitori/km², inferioară densității județului Timiș (78,6 locuitori/km²), densității regiunii de dezvoltare Vest (57,1 locuitori/km²), cât și celei de la nivel național (84,4 locuitori/km²), ceea ce prioritizează atragerea populației în zonele rurale în primul rând prin îmbunătățirea calității vieții din mediul rural, dar și prin crearea de locuri de muncă.

3.2.3 Economia locală

Agricultura reprezintă principala activitate și o sursă importantă de venit pentru o mare parte a populației teritoriului GAL, populația activă din sectorul agricol fiind de 15.220 locuitori, ceea ce reprezintă 49,61% din total populație. Din suprafața totală agricolă de 57.595,80 ha, categoria de folosință arabil este de 33.552,09 ha, pășunile și fânețele sunt în suprafață de 23.238,06, iar vița de vie și livezile reprezintă 805,65 ha. Din total suprafață agricolă, ponderea cea mai mare o au

terenurile arabile în procent de 58,25 %.Ca și pondere în structura culturilor, cerealele și oleaginoasele sunt cultivate pe suprafețele cele mai mare, urmate de legume. În ceea ce privește sectorul zootehnic, efectivul de animale este de 60.453 capete.

3.2.4 Serviciile publice

Pentru a acoperi anumite nevoi, fiecare comună din microregiune are înființate anumite servicii publice. Activitățile sociale sunt derulate în regiune în principal de primării care asigură serviciile sociale necesare populației. Activitatea culturală a comunităților este asigurată de asemenea de Primării în cadrul Căminelor culturale existente aproape la nivelul fiecărui sat din teritoriul GAL. Serviciile medicale sunt asigurate de Cabinete Medicale Individuale, la nivelul fiecărei comune și în cadrul Spitalului Orășenesc Făget, care asigură serviciile la nivelul microregiunii.

4. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII

Asociația Microregională Țara Făgetului realizează evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală cu scopul de a identifica, cuantifica și demonstra prin dovezi ceea ce s-a realizat, rezultatele obținute și eventualele schimbări generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Procesul de evaluare participativă a fost realizat:

- Pentru a raporta și demonstra la diferite nivele, prin colectarea de informații și dovezi, modul în care s-a acționat, cum au fost utilizate resursele și ce rezultate și efecte au fost obținute prin implementarea parțială a SDL;
- Pentru a înțelege ce și cum funcționează sau de ce nu funcționează (factorii și mecanismele care influențează rezultatele SDL) contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corecție pentru actuala strategie (pentru a îmbunătăți eficacitatea, eficiența, relevanța, impactul, sustenabilitatea acesteia) și la formularea de lecții utile pentru îmbunătățirea modului de proiectare și implementare ale strategiei viitoare.

Având în vedere că la momentul evaluării intermediare a SDL nu există proiecte finalizate, în cadrul evaluării s-a pus un accent mai mare asupra următoarelor aspecte:

- **Măsura în care logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului;**
- **Coerența logicii de intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală;**
- **Probabilitatea atingerii obiectivelor s strategiei în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării;**
  - analiza progresului privind depunerea și contractarea proiectelor. Factori care influențează acest progres, măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare.
  - analiza progresului implementării proiectelor contractate. Aspecte tipice ale implementării proiectelor; factori tipici care influențează implementarea proiectelor; analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; măsura în care

progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate; măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.

- **Beneficiile obținute datorită metodei LEADER**
- **Factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei**

➤ lecții care pot fi desprinse, aplicabile pentru viitoarea perioadă de programare.

- **Măsura în care a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale**

În cele de mai jos sunt prezentați indicatorii de rezultat aferenți măsurilor prevăzute în SDL pentru perioada 2016-2020.

Măsuri	Indicatori de rezultat stabiliți la data elaborării SDL	Indicatori de rezultat stabiliți ca urmare a modificării SDL
Măsura 7/2A ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI	Numărul de exploatații agricole / beneficiari sprijiniți - minim 1	Numărul de exploatații agricole / beneficiari sprijiniți 1
Măsura 3/2B ÎNFIINȚAREA ȘI DEZVOLTAREA EXPLOATAȚIILOR	Numărul total al participanților instruiți - 5 Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți - 5 Numărul total al locurilor de muncă create- (constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de depunerea proiectului)- 5	Numărul total al participanților instruiți - 5 Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți - 5 Numărul total al locurilor de muncă create- (constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de depunerea proiectului)- 5
Măsura 4/6A SPRIJIN PENTRU ÎNFIINȚAREA DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE	Numărul de locuri de muncă create - (constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de momentul depunerii proiectului) - 4	Numărul de locuri de muncă create - (constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de momentul depunerii proiectului) - 4
M 5/6A INVESTIȚII ÎN CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NON AGRICOLE	Numărul de locuri de muncă create- (în cadrul SRL și constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de depunerea proiectului-doar pentru PFA/II) - 2	Numărul de locuri de muncă create- (în cadrul SRL și constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de depunerea proiectului-doar pentru PFA/II) - 2

Măsura 1/6C INVESTIȚII PRIVIND INFRASTRUCTURA DE BROADBAND	Populația care beneficiază de servicii TIC- minim 75 Numărul satelor unde au loc acțiuni- minim 1 Numărul gospodăriilor care au acces la internet- minim 20 Crearea de noi locuri de muncă - 1	Populația care beneficiază de servicii TIC- minim 75 Numărul satelor unde au loc acțiuni- minim 1 Numărul gospodăriilor care au acces la internet- minim 20
Măsura 2/6B CREȘTEREA ACCESULUI LA SERVICII ACCESIBILE	Populația netă care beneficiază de sericii/infrastructură îmbunătățită- minim 250 Numărul de clădiri construite/reabilitate/modernizate- 1	Populația netă care beneficiază de sericii/infrastructură îmbunătățită- minim 250 Numărul de clădiri construite/reabilitate/modernizate- 1 Crearea de noi locuri de muncă - 1
Măsura 6/6B SERVICII DE BAZĂ ȘI REÎNNOIREA TERITORIULUI GAL	Populația netă care beneficiază de sericii/infrastructură îmbunătățită- minim 250 Numărul de locuri de muncă nou create - 1	Populația netă care beneficiază de sericii/infrastructură îmbunătățită- minim 250 Numărul de locuri de muncă nou create - 2

5. METODOLOGIA DE EVALUARE

Pârghiile de monitorizare și control asumate de GAL Asociația Microregională Țara Făgetului în cadrul SDL

Pe parcursul evaluării intermediare a SDL s-a avut în vedere modul de organizare a activității de monitorizare și evaluare propus prin documentul strategic. Prin strategia de dezvoltare locală, GAL Asociația Microregională Țara Făgetului și-a asumat rolul de implementare, evaluare, monitorizare și control al SDL, precum și colaborarea strânsă cu celelalte instituții care au responsabilități în absorbția fondurilor FEADR prin PNDR 2014-2020 (AFIR și AM PNDR).

Pe parcursul implementării strategiei de dezvoltare GAL Asociația Microregională Țara Făgetului și-a asumat că va realiza analize periodice, în cadrul cărora resursele, activitățile și rezultatele vor fi monitorizate prin raportarea la obiectivele imediate și la cele generale, comparând realitatea cu activitățile programate, timpul estimat, costurile și calitatea, eventualele deviații față de specificațiile din proiect, impactul și problemele determinate de acestea, precum și recomandări pentru acțiunile viitoare. Experții tehnici din cadrul Departamentului Administrativ al GAL și-au asumat că vor realiza periodic rapoarte de monitorizare intermediare privind progresul proiectelor și rapoarte finale în care vor fi evidențiate rezultatele proiectelor, indicatorii de realizare și rezultat, informații financiare privind încadrarea în bugetul alocat (indicatorii financiari), atingerea obiectivelor generale și specifice (indicatorii de impact).

Criteriile de evaluare

Criteriu	Descriere
Relevanța	Relevanța unui proiect reprezintă măsura în care obiectivele stabilite și planul de implementare propus adresează corect problemele identificate. Schimbările privind natura problemelor identificate inițial sau anumite circumstanțe în care are loc implementarea proiectului, fie acestea fizice, economice, instituționale sau politice, pot face proiectul irelevant pentru problemele/nevoile pe care a fost menit să le rezolve.
Eficiența	Criteriul de eficiență se referă la cât de bine au fost folosite resursele disponibile pentru a transforma activitățile propuse în rezultatele intenționate. Acest criteriu vizează aspecte legate de rentabilitate și anume dacă ar fi putut fi obținute rezultate mai bune prin alte modalități și, în același timp, mai ieftine.
Eficacitatea	Criteriul de eficacitate încearcă să identifice dacă proiectul și-a atins obiectivele stabilite în faza de programare. Întrebarea cheie este ce beneficiu a adus proiectul în practică, prin raportarea la măsura în care subiecții vizați au beneficiat în mod real de pe urma produselor sau serviciilor pe care proiectul le-a făcut disponibile.
Impactul	Impactul se referă la efectul de ansamblu al beneficiilor aduse de un anumit proiect, asupra unui număr mai mare de persoane decât principalii beneficiari dintr-un anumit sector sau o anumită regiune.
Sustenabilitate	Criteriul de sustenabilitate arată dacă există probabilitatea ca rezultatele pozitive ale proiectului să continue și după terminarea perioadei de finanțare externă.

Metodologia de evaluare a strategiei a ținut cont de aceste principii și metode de evaluare asumate.

Metodele și instrumentele utilizate pentru evaluarea intermediară au fost alese astfel încât să fie obținute date relevante pentru temele de analiză propuse. Astfel, într-o primă etapă a fost realizată analiza de documente, pe baza unui formular de analiză, pentru a observa gradul de atingere al obiectivelor la nivel de măsură, eficiența și eficacitatea utilizării resurselor. Pentru a analiza gradul de mulțumire față de imaginea GAL și gradul de informare privind stadiul de implementare, dar și pentru a extrage propuneri de îmbunătățire a funcționării GAL s-a apelat la un sondaj de opinie, care, prin intermediul unui chestionar, a colectat informații din partea membrilor GAL. Pentru a obține date cu privire la imaginea GAL în teritoriu, facilitățile și greutățile întâmpinate în accesarea fondurilor și gradul de mulțumire față de comunicare/proceduri de lucru au fost utilizate interviuri structurate și intervievați potențiali solicitanți și beneficiari de proiecte pe măsurile lansate. Printr-o întâlnire de lucru cu membrii GAL a fost discutat stadiul implementării măsurilor – puncte tari și puncte slabe; realizări și neajunsuri privind abordarea LEADER; realizări la nivel de logica intervenției; eficiența și eficacitatea stadiului de implementare; impactul și sustenabilitatea activităților/rezultatelor obținute în ultimii 2 ani.

Tabelul de mai jos prezintă succint metodologia de evaluare, instrumentele utilizate, teme de analiză, sursa datelor și observații. Temele de analiză au fost operaționalizate în întrebări, criterii de evaluare și indicatori care se regăsesc în Anexa 8 a raportului.

Metodă	Instrument de lucru	Teme de analiză	Sursa datelor	Observații
Analiza de documente	Formular de analiză Vezi Anexa 8.3	<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de atingere al obiectivelor la nivel de măsuri; • Eficiența utilizării resurselor; • Eficacitatea utilizării resurselor. 	Date secundare	<p>S-au analizat temele de cercetare pe baza documentelor de lucru existente la nivel de GAL: SDL și versiunile revizuite ale acestora, rapoarte de activitate, rapoarte de selecție și procese verbale ale întâlnirilor.</p> <p>CONSTRÂNGERI/ MĂSURI DE REMEDIERE</p> <p>Există un număr redus de proiecte implementate/finalizate, motiv pentru care s-a pus accent pe evaluarea procesului de contractare și implementare al proiectelor.</p>
Sondaj de opinie	Chestionar Vezi Anexa 8.2	<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de mulțumire față de imaginea GAL; • Gradul de informare față de stadiul de implementare; • Propuneri de îmbunătățire în ceea ce privește funcționarea GAL. 	Date primare	<p>Sondajul de opinie a fost realizat în rândul membrilor GAL.</p> <p>Au fost completate 25 chestionare de către membrii GAL, din totalul de 40 de membri.</p> <p>S-a folosit eșantion exhaustiv.</p> <p>Chestionarul a fost aplicat în luna decembrie 2018.</p> <p>CONSTRÂNGERI/ MĂSURI DE REMEDIERE – nu au fost</p>

Realizare interviuri individuale	Ghid de interviu Vezi Anexa 8.1	<ul style="list-style-type: none"> • Imaginea GAL în teritoriu; • Facilități și greutăți în accesare fonduri; • Gradul de mulțumire față de comunicare/ proceduri de lucru. 	Date primare	<p>Au fost realizate 3 interviuri structurate. Subiecții au fost selectați din rândul potențialor solicitanți și beneficiarilor de proiecte din cadrul măsurilor de finanțare lansate.</p> <p>Interviurile au fost realizate în luna noiembrie 2018.</p> <p>CONSTRÂNGERI/ MĂSURI DE REMEDIERE – nu au fost</p>
Întâlniri de lucru	Analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • Stadiul implementării măsurilor – puncte tari și puncte slabe; • Realizări și neajunsuri privind abordarea LEADER; • Realizări la nivel de logica intervenției; • Eficiența și eficacitatea stadiului de implementare • Impactul și sustenabilitatea activităților/rezultatelor obținute în ultimii 2 ani. 	Date primare și date secundare	<p>Au fost organizate două întâlniri de lucru cu membrii echipei GAL – în cadrul primei întâlniri s-a discutat despre măsurile de finanțare și logica intervenției, iar în cea de a doua întâlnire s-a discutat despre abordarea LEADER.</p> <p>Întâlnirile de lucru au fost organizate în lunile decembrie 2018 respectiv ianuarie 2019.</p> <p>CONSTRÂNGERI/ MĂSURI DE REMEDIERE - Nu au fost.</p>

6. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE EVALUĂRII

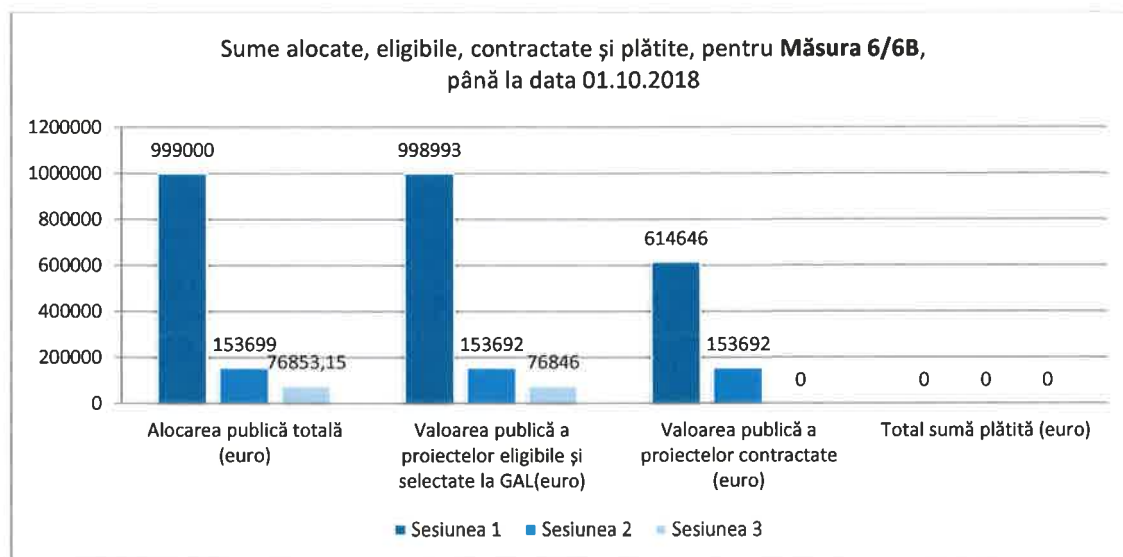
6.1 Concluzii generale privind sesiunile de depunere, contractare, implementare a proiectelor

Observațiile generale cu privire la implementarea SDL pot fi sumarizate astfel:

- Logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este relevantă la momentul evaluării intermediare față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare al teritoriului;
- Au fost organizate și lansate un număr de 7 sesiuni de depunere de proiecte în care au fost depuse 36 de cereri de finanțare la GAL, din care 21 proiecte au fost aprobate spre finanțare de către AFIR ;
- 13 proiecte cu o valoare publică de 873.338 Euro au fost contractate;
- Valoarea totală a plăților rambursate către beneficiari în perioada raportării este de 0 euro.
- Măsurile, procedurile și activitățile de sprijin sunt definite optim și sunt suficiente pentru a genera rezultatele așteptate;
- SDL a fost revizuită de 2 ori, dar nu au fost modificări majore care să genereze modificarea logicii intervenției;
- Activitatea de animare și instruire decurge conform graficului de activități planificat, fără abateri majore.
- Membri GAL se implică moderat în procesele de elaborare și analiză a strategiilor de dezvoltare locală acordându-se mare încredere Departamentului tehnic al GAL și Consiliului Director.
- S-au susținut evenimente locale de promovare a teritoriului GAL și a produselor locale.

6.2. Stadiul implementării măsurilor de finanțare din cadrul SDL

Măsura 6/6 B Servicii de bază și reînnoirea teritoriului GAL

Această măsură a fost lansată de 3 ori:

- Prima sesiune a fost lansată în perioada 08.08.2017-06.10.2017 (au fost depuse 10 proiecte, din care 9 selectate și 1 proiect retras la GAL. Dintre aceste 9 proiecte selectate de către GAL și transmise pentru evaluare la AFIR: 3 proiecte au fost retrase de la AFIR, 6 proiecte fiind selectate și au fost semnate contractele de finanțare la AFIR).

Aceasta sesiune a fost prelungită de 3 ori: prelungire 1 până la 6.11.2017 (nu a fost depus niciun proiect) , prelungire 2 până la 29.11.2017 (s-a depus 1 proiect, care a fost selectat și a fost semnat contractul de finanțare la AFIR) și prelungire 3 până la 29.12.2017 (s-au depus 3 proiecte, toate selectate și unul a semnat contractul de finanțare la AFIR) ;

-A doua sesiune a fost lansată în perioada 01.03.2018-30.03.2018 (s-au depus 3 proiecte, dintre care unul eligibil și neselectat din lipsă de fonduri, iar 2 proiecte selectate de către GAL , au fost aprobate la AFIR și au semnat contractatele de finanțare) ;

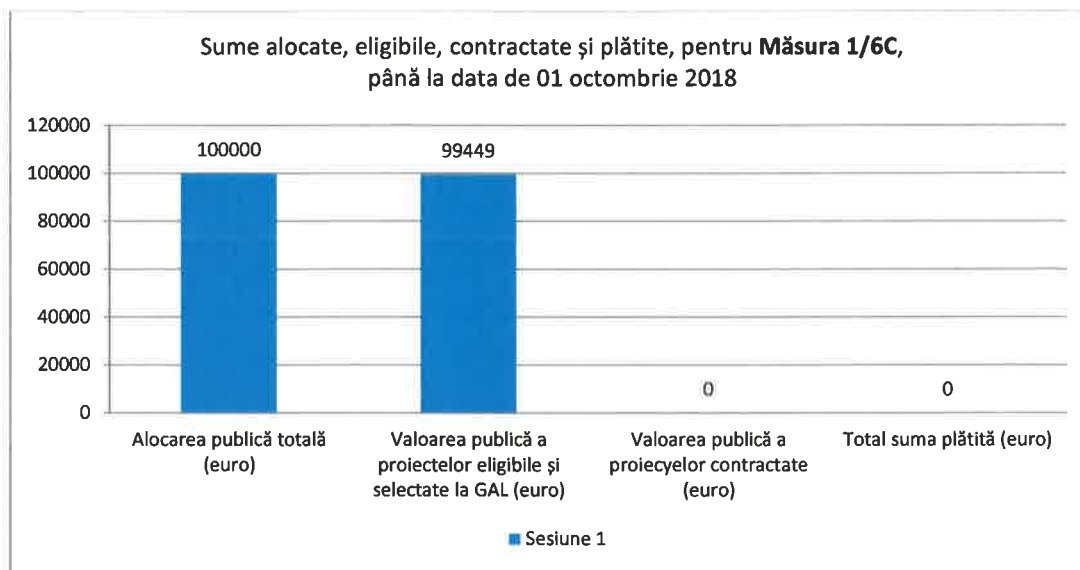
-A treia sesiune a fost lansată în perioada 24.07.2018-24.08.2018 (s-a depus 1 proiect, declarat eligibil la AFIR). Contract de finanțare cu AFIR încă nu a fost semnat.

Cinci beneficiari și-au propus achiziționarea unui buldoexcavator pentru serviciul de gospodărie comunală; Trei proiecte au în vedere reabilitarea, modernizarea, dotarea sedii de primărie; Două proiecte vizează modernizare străzi; Un alt beneficiar și-a propus reabilitarea și modernizarea unui parc; Două proiecte vizează înființare trotuare și piste pentru bicicliști.

Tema de analiză	Puncte tari	Puncte slabe
<p>✓ Analiza progresului privind depunerea proiectelor</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Etapele parcurse ○ Factorii care influențează acest progres, ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Autoritățile publice locale au experiență în accesarea programelor de finanțare lansate în cadrul PNDR, atât în cadrul PNDR național, cât și în cadrul lansărilor LEADER din ciclul anterior de programare.</p> <p>Primăriile lucrează cu consultați pe elaborarea proiectelor, ceea ce generează proiecte bine întocmite. Niciun proiect nu a fost respins de la finanțare de către AFIR.</p> <p>Au fost depuse proiecte care să acopere bugetul disponibil pentru această măsură.</p>	<p>Autoritățile publice locale au lăsat pentru ultimul moment depunerea proiectelor, iar unele nu au reușit să se încadreze în termenele de depunere stipulate în apelurile de selecție, astfel a fost necesară prelungirea măsurii, respectiv relansare.</p>
<p>✓ Analiza progresului privind contractarea proiectelor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Etapele parcurse ○ Factori care influențează acest progres, ○ Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Contractarea proiectelor a decurs la parametri optimi, Primăriile au experiență de lucru cu AFIR, cunosc legislația care se aplică la partea de contractare.</p>	<p>Termenele de obținere a unor avize întârzie etapa de contractare.</p>

<p>✓ Analiza progresului implementării proiectelor contractate.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Aspecte tipice ale implementării proiectelor; ○ Analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; ○ Analiza capacității beneficiarilor proiectelor de a identifica și aplica măsuri de corecție atunci când este necesar; ○ Măsura în care progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate; <p>Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.</p>	<p>Beneficiarii publici, în mare parte au asigurată consultanța pentru implementarea proiectelor, cunosc etapele procedurale. De asemenea colectivul GAL, asigură asistență, îndrumare privind implementarea.</p>	<p>Unele primării au întâmpinat dificultăți la achiziționarea utilajelor sau echipamentelor propuse prin proiecte. Nu s-au prezentat ofertanți la licitațiile organizate prin SEAP, ceea ce a condus la întârzierea implementării proiectelor.</p>
<p>Lecțiile care pot fi desprinse și aplicabile pentru viitor.</p>	<p>Cooptarea consultanților în elaborarea și implementarea proiectelor duce la proiecte bine întocmite și implementate în termenul previzionat.</p>	

Măsura 1/6C Investiții privind infrastructura de broadband

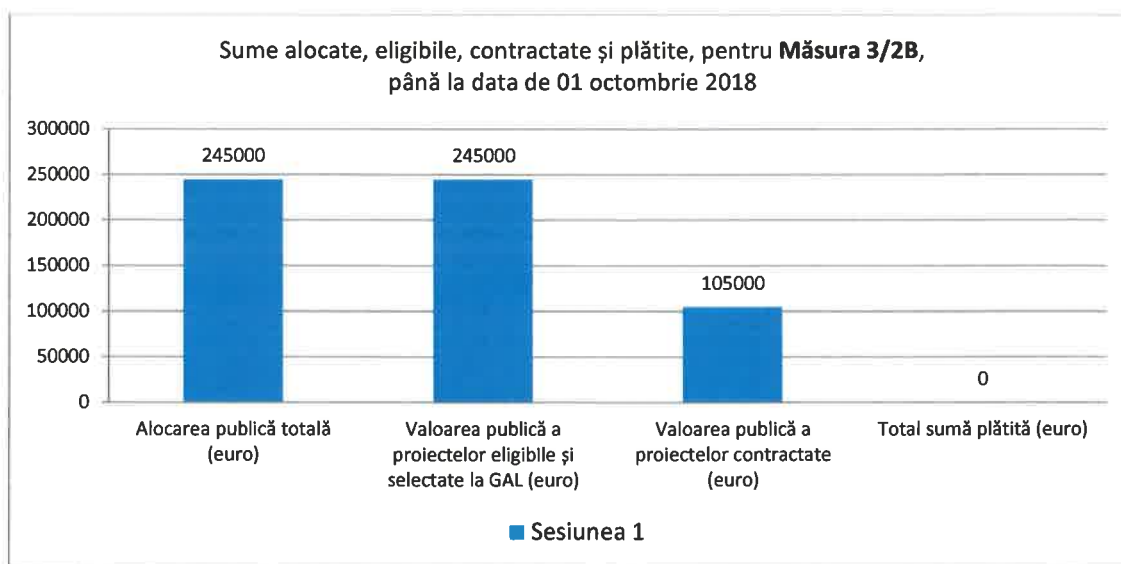
Această măsură a fost lansată o dată, în perioada 28.08.2017-28.09.2017, cu prelungire până la 29.11.2017. S-a depus un proiect care are în vedere crearea de infrastructură rețea de distribuție între două localități și buclă locală prin fibră optică.

Tema de analiză	Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului privind depunerea proiectelor ○ Etapele parcurse ○ Factorii care influențează acest progres, ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Măsura este orientată spre îndeplinirea unei nevoi economico-sociale, prin urmare, asistența comunitară este esențială pentru implementarea acesteia. Accesul la servicii de comunicații broadband ca serviciu de bază pentru populația din mediul rural contribuie la creșterea gradului de informare. De asemenea, accesul la aceste servicii crește atractivitatea economică a acestor zone pentru operatorii economici din alte domenii, contribuind la</p>	<p>Modificarea Listei Zonelor Albe, obținerea cu întârziere a unor avize (de exemplu DSP)</p>

	<p>diminuarea sărăciei și depopulării respectivelor zone.</p> <p>Chiar dacă zonele albe au fost modificate față de momentul depunerii SDL, a fost un solicitant care s-a reorientat din lista rămasă, găsind o soluție viabilă care să corespundă indicatorilor menționați în fișa măsurii.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului privind contractarea proiectelor. ○ Etapele parcurse ○ Factori care influențează acest progres, ○ Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Este în curs de contractare un proiect cu o valoare de 99.449 euro. Beneficiarul va realiza infrastructura de rețea de distribuție între două localități și buclă locală prin fibră optică. Valoarea eligibilă totală a investiției este de 110.499 Euro.</p>	<p>Termenul de obținere a unor avize întârzie etapa de contractare. S-a constatat că zona este în arii natuarle protejate, astfel că demersul de obținere avize s-a prelungit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului implementării proiectelor contractate. ○ Aspecte tipice ale implementării proiectelor; ○ Analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; ○ Analiza capacității beneficiarilor proiectelor de a identifica și aplica măsuri de corecție atunci când este necesar; 	<p>Proiectul nu a ajuns încă în faza de implementare. În cadrul acestei măsuri se estimează atingerea indicatorilor propuși în SDL.</p>	-

<p>○ Măsura în care progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate;</p> <p>Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.</p>		
<p>Lecciónile care pot fi desprinse și aplicabile pentru viitor.</p>	<p>Cooptarea experților (consultanți) în asigurarea fluxului de avize și pregătirii documentațiilor de calitate, pentru a nu devansa timpul de contractare.</p>	

Măsura 3/2 B Înființarea și dezvoltarea exploatațiilor

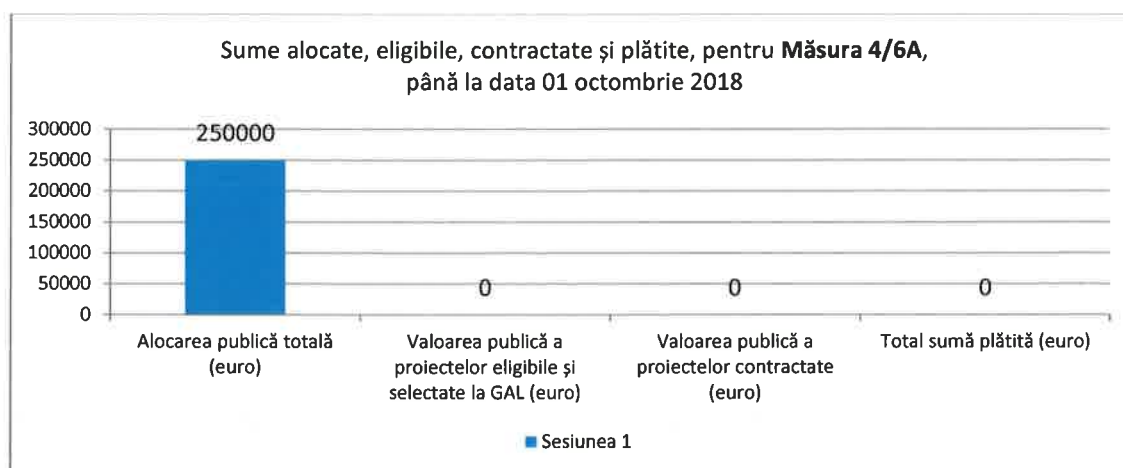
Această măsură a fost lansată o dată, în perioada 29.06.2018-31.07.2018. S-au depus 11 proiecte din care 2 proiecte s-au retras, 2 proiecte au fost declarate neconforme și 7 proiecte au fost selectate spre finanțare de către GAL și transmise la AFIR pentru evaluare. Din 7 proiecte notificate eligibile de către AFIR, 3 beneficiari au semnat contractul de finanțare.

Cinci beneficiari tineri și-au propus înființarea și dezvoltare a exploatațiilor vegetale, iar doi au în vedere dezvoltarea exploației mixte (vegetal și apicultură).

Tema de analiză	Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului privind depunerea proiectelor ○ Etapele parcurse ○ Factorii care influențează acest progres, ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Principalul scop este de a sprijini reînnoirea generațiilor șefilor exploatațiilor agricole pentru a mai bună administrare a activității desfășurate, dar și creșterea valorii adăugate a exploatațiilor cu profil agricol. Apicultura înregistrează o creștere semnificativă în zonă, dând posibilitatea tinerilor să se orienteze și către acest sector.</p> <p>Proiectele au fost elaborate în parte de consultanți, iar o parte dintre solicitanți și-au întocmit singuri proiectele. Solicitățile de clarificări au rezolvat necorelațiile semnalate.</p>	<p>Anumite documente solicitate prin ghidul solicitantului în copie s-au depus totuși în original. Alte aspect nu au fost semnalate.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului privind contractarea proiectelor. ○ Etapele parcurse ○ Factori care influențează acest progres, ○ Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>3 beneficiari au semnat contractele de finanțare și au depus cererea de plata pentru tranșa 1, iar 4 proiecte sunt în curs de contractare.</p> <p>Pentru contractare, beneficiarii au pregătit în timp util documentele.</p>	<p>Nu sunt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza progresului implementării proiectelor contractate. ○ Aspecte tipice ale implementării proiectelor; 	<p>În cadrul acestei măsuri se estimează atingerea indicatorilor propuși în SDL: Numărul total al participanților instruiți 7;</p>	<p>Nu sunt.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; ○ Analiza capacității beneficiarilor proiectelor de a identifica și aplica măsuri de corecție atunci când este necesar; ○ Măsura în care progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate; <p>Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.</p>	<p>Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți - 7</p> <p>Numărul total al locurilor de muncă create- (constituirea de PFA/II cu cel mult 6 luni înainte de depunerea proiectului)- 7</p> <p>O parte din beneficiari au demarat implementarea proiectelor prin achiziția de echipamente/utilaje, respective au efectuat comercializare de produse. Beneficiarii apelează la colectivul GAL pentru lămurirea unor aspect ce țin de implementare.</p>	
<p>Lecciónile care pot fi desprinse și aplicabile pentru viitor.</p>	<p>Cooperarea între colectivul GAL și beneficiari, duce la realizarea indicatorilor SDL și la implementarea conform graficului previzionat.</p>	

Măsura 4/6A Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole

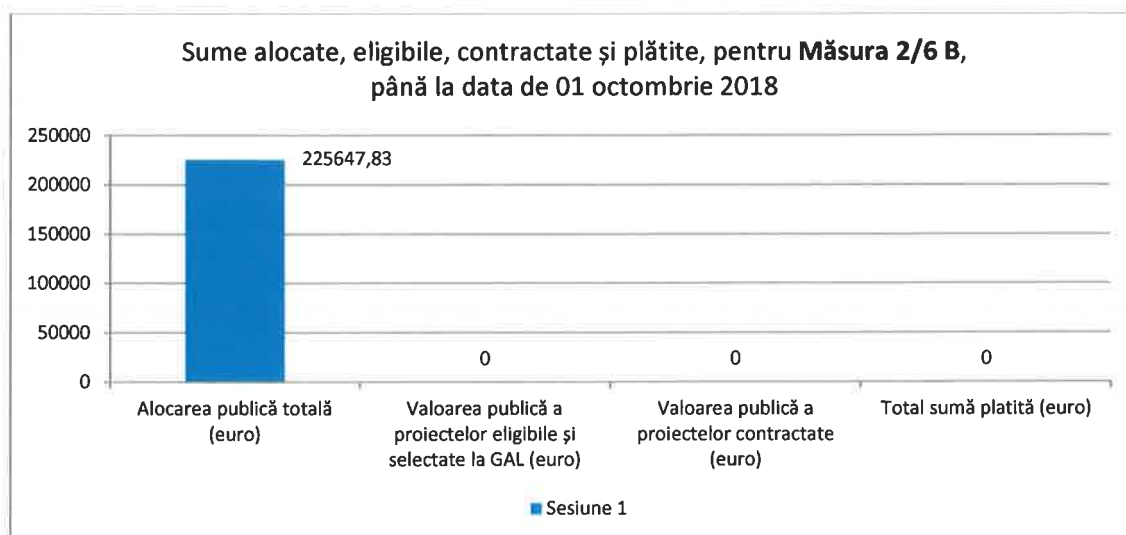

Această măsură a fost lansată în perioada 21.09.2018-19.10.2018. Până la data 01 octombrie s-au depus 6 proiecte.

Tema de analiză	Puncte tari	Puncte slabe
<p>✓ Analiza progresului privind depunerea proiectelor</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Etapele parcurse ○ Factorii care influențează acest progres, ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Măsura va contribui la promovarea diversificării activităților către noi activități non-agricole în cadrul gospodăriilor agricole, a microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și, implicit, prin crearea de locuri de muncă, obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol.</p> <p>Din cei 6 solicitanți, 4 au prevăzut crearea a 2 locuri de muncă, iar doi câte un loc de muncă. Astfel, indicatorii previzionați la nivel de SDL se vor atinge.</p>	<p>Nu sunt.</p>
<p>✓ Analiza progresului privind contractarea proiectelor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Etapele parcurse ○ Factori care influențează acest progres, ○ Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare. 	<p>Nu s-a ajuns încă la contractare în cazul acestei măsuri.</p>	<p>-</p>
<p>✓ Analiza progresului implementării proiectelor contractate.</p>	<p>Nu s-a ajuns încă la implementare în cazul acestei măsuri.</p>	<p>-</p>

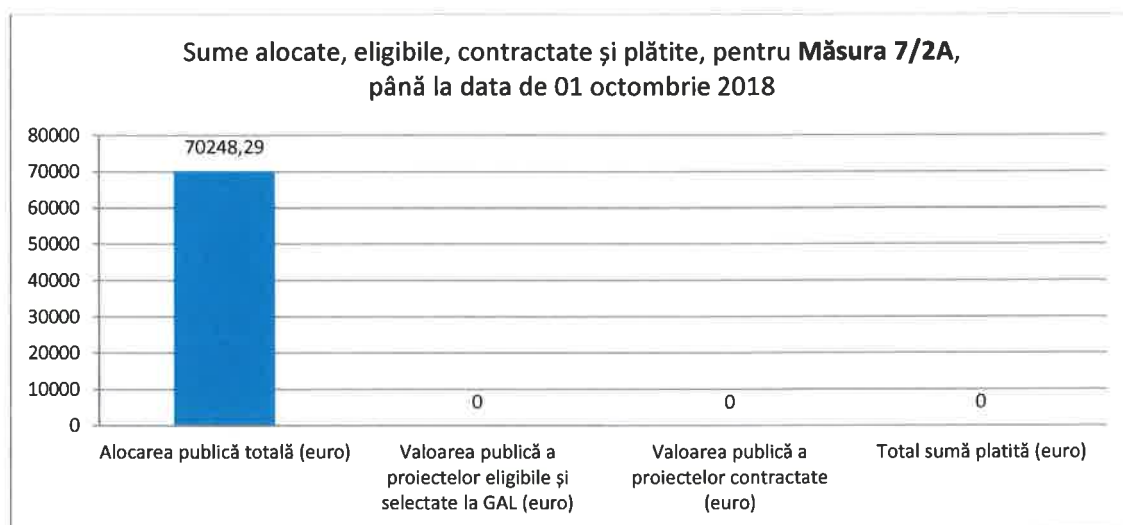
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aspecte tipice ale implementării proiectelor; ○ Analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; ○ Analiza capacității beneficiarilor proiectelor de a identifica și aplica măsuri de corecție atunci când este necesar; ○ Măsura în care progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate; <p>Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.</p>		
<p>Leccióniile care pot fi desprinse și aplicabile pentru viitor.</p>	<p>La momentul acestei evaluări sunt contractate 5 proiecte. A existat o cooperare între personalul GAL, a comitetului de selecție și reprezentanților OJFIR pentru atingerea obiectivelor asumate prin SDL. Comunicarea este foarte importantă.</p>	

Măsura 2/6B Creșterea accesului la servicii accesibile

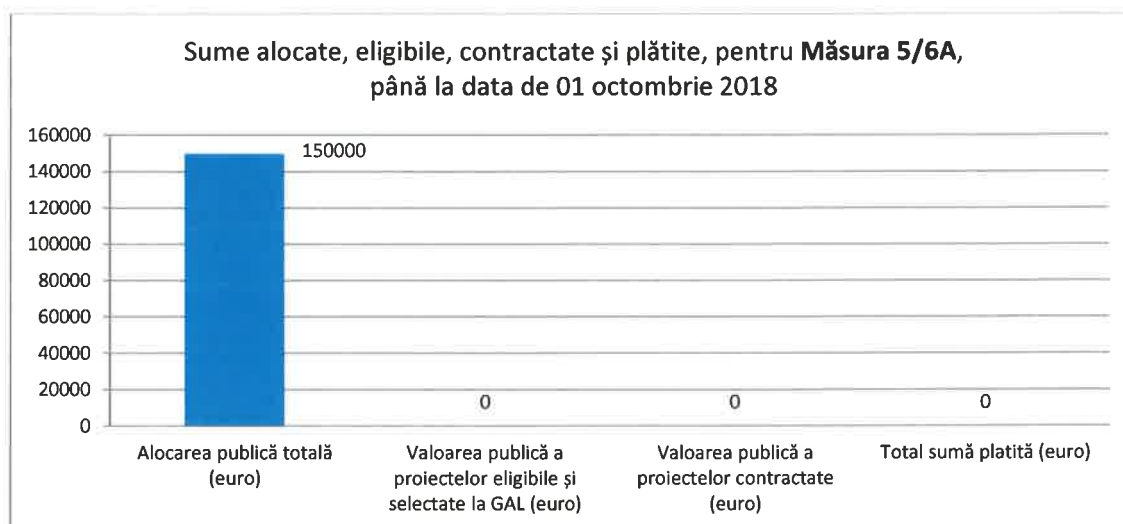
Această măsură s-a lansat în data de 28.09.2018 până la 29.10.2018. Nu au fost proiecte depuse până la data de 01 octombrie 2018.

Măsura 7/2A Îmbunătățirea performanței exploatațiilor agricole

Această măsură nu a fost încă lansată.

Măsura 5/6A Investiții în crearea și dezvoltarea de activități non-agricole

Această măsură nu a fost încă lansată.

6.3. Stadiul de implementare a activităților de animare și funcționare

GAL Asociația Microregională Țara Făgetului este în grafic cu activitățile de animare și funcționare.

Până la momentul redactării prezentei evaluări intermediare a strategiei, s-au realizat două rapoarte intermediare de activitate care au fost avizate de către AFIR, unul pentru perioada 17.11.2016 până la 17.10.2017 și celălalt pentru perioada 18.10.2017 până la 25.06.2018.

Redăm în tabelul de mai jos detalierea activităților realizate:

Tip activități	Perioada	Descriere activități
Instruire	14.03.2018- 16.03.2018	Instruirea a 3 angajați GAL pe tema Conformitatea cererilor de plata PNDR
Animare	Ianuarie 2017- octombrie	Actualizarea paginii web a GAL www.tarafagetului.ro
	07.03.2017 – 23.03.2017	Animarea teritoriului prin organizarea a 13 seminarii de animare a oportunităților de finanțare cuprinse în SDL (1 sesiune/comună)
	03.08.2017- 28.09.2018	Publicare comunicate de presă și anunțuri în media audiovizuală cu privire la lansarea/prelungirea pentru măsurile lansate. S-au afișat apelurile de selecție la fiecare primărie și la sediul GAL, precum și pe site-ul asociației Microregionale Țara Făgetului. (pentru măsurile 1/6C, 6/6B, 3/2B, 4/6A, 2/6B)
Promovare	21.05.2017	Promovare prin Târgul agricol editia a III-a, la care au participat mai mult de 50 de persoane din microregiune. Realizare materiale suport pentru activități de animare și creșterea vizibilității GAL: 30 de afișe, 260 de flyere, un banner vertical, un banner orizontal, 5 anunțuri radio.

15.09.2017 – 17.09.2017	<p>Promovare prin Zilele Dumbravene-Festivalul Gastronomic „Lingura de Aur”, editia a XI-a, la care au participat mai mult de 50 de persoane din microregiune.</p> <p>Realizare materiale suport pentru activități de animare și creșterea vizibilității GAL: 30 de afișe, 260 de flyere, un banner vertical, un banner orizontal, 5 anunțuri radio.</p>
27.05.2018	<p>Promovare prin Târgul agricol editia a IV-a, la care au participat mai mult de 50 de persoane din microregiune.</p> <p>Realizare materiale suport pentru activități de animare și creșterea vizibilității GAL: 30 de afișe, 260 de flyere, un banner vertical, un banner orizontal, 5 anunțuri radio.</p>
22.09.2018 - 23.09.2018	<p>Promovare prin Zilele Dumbrăvene-Festival gastronomic Lingura de Aur –ediția a XII-a, la care au participat mai mult de 50 de persoane din microregiune. Realizare materiale suport pentru activități de animare și creșterea vizibilității GAL: 30 de afișe, 260 de flyere, un banner vertical, doua bannere orizontale.</p>

6.4. Evaluarea valorii adăugate a LEADER

Pentru evaluarea valorii adăugate a LEADER, au fost analizate beneficiile care au fost obținute datorită metodei LEADER (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale).

Ca observații generale, menționăm că nu s-au remarcat creșteri ale capitalului social. Aproximativ jumătate din membri din GAL se implică activ în promovarea LEADER și a GAL la nivel de teritoriu. Restul membrilor participă preponderent dacă există informații legate de posibile finanțări, avantaje pentru comuna /activitatea lor. Echipa GAL ar dori o implicare mai mare a membrilor sau a Consiliului Director, care să vină din proprie inițiativă cu idei noi pentru a susține pe termen lung ideea de îmbunătățire economică a teritoriului GAL.

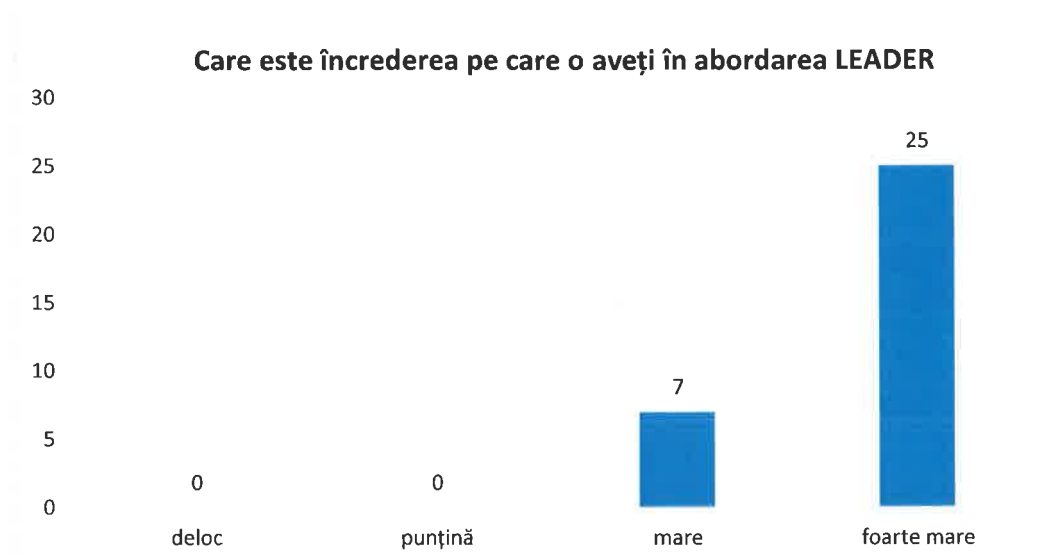
		Observații
Capital social îmbunătățit	Încredere	Există o îmbunătățire semnificativă, având în vedere exemplele de bune practici, care determină administrațiile să fie mai competitive, să ofere locuitorilor infrastructură variată, să fie în sprijinul solicitanților în accesarea de fonduri nerambursabile. Actorii din mediul public desi sunt focusați în mare parte pe nevoile proprii, am constatat că sprijină demersurile solicitanților, se implică în acordarea de informații, oferă îndrumare, decidere pentru a aplica la diverse programe.
	Modele și convingeri mentale	Pe parcursul celor 2 ani de implementare, s-a constatat o concurență mai mare în mediul privat, dar și la nivel de administrații, optând pentru proiecte care aduc plus valoare comunității. Actorii publici conștientizează importanța mediului privat, care aduc resurse bănești la nivel de comunitate, creează locuri de muncă, ceea ce conduce la o îmbunătățire a traiului din teritoriul GAL.
	Adaptabilitate	Se constată o concurență mult mai mare în mediul privat, se caută diverse pârghii de a rămâne pe piață, se caută soluții de adaptare la condițiile economiei. Administrațiile publice încep să conștientizeze că fără o putere economică solidă, comunitatea nu va supraviețui. Fiecare administrație publică încearcă din resursele pe care le are să se adapteze la noile trenduri.
	Rețele	Mai multe comune din GAL s-au înfrățit cu localități din GAL-uri din Ungaria, ca urmare a activităților de schimb de experiență întreprinse de GAL. Este nevoie de o mai multă implicare între comune, pentru că efortul comun va determina actorii privați să rămână ancorați în teritoriu.

	Competențe și capacități	GAL a organizat diverse întâlniri cu reprezentanții administrațiilor publice pentru a-i îndruma în procedurile actuale privind accesarea fondurilor nerambursabile, pentru a se familiariza cu modificările ce intervin pe parcursul implementării proiectelor.
Guvernanța îmbunătățită la nivel local	Gestionarea cooperării	GAL organizează anual târgul de primăvară și un festival în toamnă, prin care aportul membrilor din administrația publică este semnificativ. De asemenea o parte din membri mediului privat sunt prezenți anual la cele 2 evenimente, astfel sprijinind mediatizarea teritoriului prin produsele locale.
	Implicarea comunității și a părților interesate în luarea deciziilor	În fiecare final de an se organizează o sesiune de lucru cu implicare actorilor relevanți din teritoriu în vederea identificării aspectelor pozitive și negative în implementarea SDL.
	Capacitatea de a gestiona fonduri publice-privat	Există îmbunătățiri semnificative la acest subiect. Toți partenerii publici accesează fonduri europene, dar și naționale. Mediul privat este mult mai receptiv la posibilele finanțări, la diversele oportunități.
	Rolul GAL-ului în guvernare pe mai multe niveluri	Experții GAL oferă asistență către Primărie și beneficiarii privați în ceea ce privește procesul de achiziții publice, necesarul de documente pentru finalizare proiecte. De foarte multe ori mediul privat întreabă și de alte oportunități de dezvoltare, modernizare a activităților în derulare. Încercăm să găsim variante pentru cei care ne trec pragul, pentru a sublinia importanța unui GAL în teritoriu.

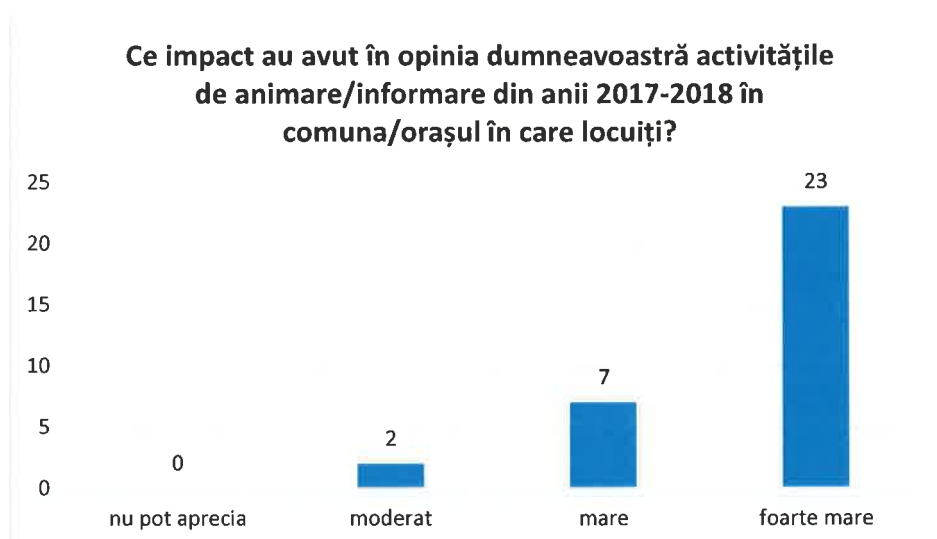
Rezultate sporite/îmbunătățite	Un efect de pârghie crescut	Interesul manifestat de mediul privat este mult mai mare decât în programarea anterioară. De asemenea partenerii publici își doresc sume mai mari de accesare.
	Noi promotori de proiecte	Prin programarea trecută s-a trezit interesul pentru GAL, astfel că mediul privat se îndreaptă tot mai mult către GAL prin găsirea de soluții alternative față de oportunitățile oferite în teritoriu.
	Mai multe proiecte mai durabile	Proiectele aferente domeniul non-agricol sunt extrem de importante comunității, se pun bazele unor activități imperios necesare, care vor aduce beneficii nu doar localității unde se implementează ci și teritoriului, dacă vorbim de cabinetul de cardiologie sau de fabricarea de mobilă. Toate proiectele non agricole creează locuri de muncă, oportunitatea dezvoltării localității de implementare, prin urmare reducerea disparităților dintre mediul rural și cel urban.
	Mai multe proiecte inovatoare	Fiecare proiect este inovator în felul său, încurajăm beneficiarii să gândească soluții practice, trainice pentru activitatea lor, care să aducă un plus de valoare teritoriului.

6.5 Opinia membrilor GAL și beneficiarilor GAL privind abordarea LEADER

Conform statisticii prezentate mai jos, în urma interviurilor efectuate, membri GAL au încredere mare și foarte mare în abordarea LEADER.

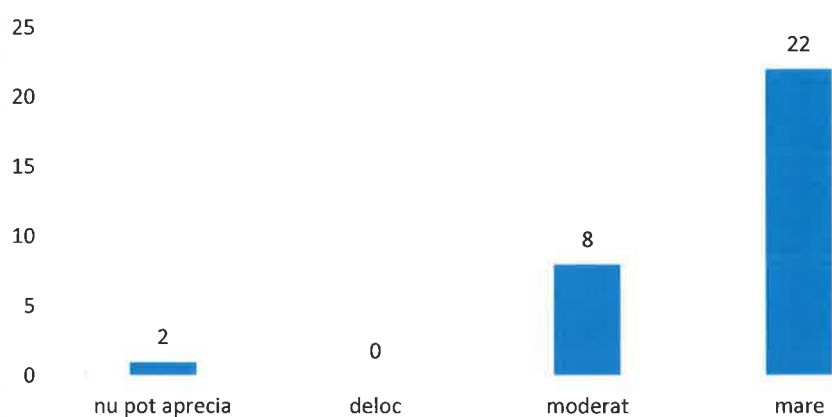
În ceea ce privește impactul activităților de animare/informare din anii 2017-2018, în localitatea persoanelor intervievate, se apreciază că impactul a fost unul mare spre foarte mare. Sunt menționate afișele postate și întâlnirile cu populația la nivelul fiecărei comune membre GAL.

Percepția asupra GAL-ului în teritoriu

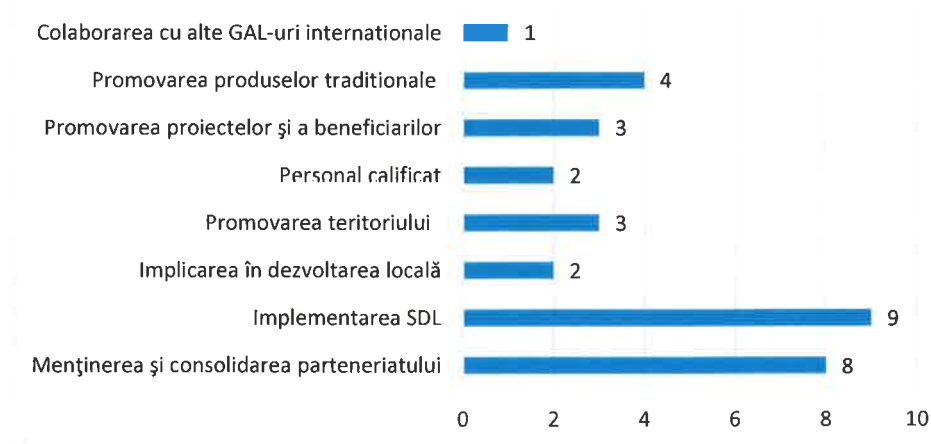
Întrebați fiind în ce măsură cunosc firmele/instituțiile/autoritățile din comună/oraș oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada 2016-2018, persoanele intervievate au răspuns că le cunosc într-o mare sau moderată măsură.

În ce măsură cunosc firmele/instituțiile/autoritățile din comuna/oraș oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada 2016-2018

Cele mai importante realizări ale GAL în perioada 2016-2018 în opinia celor care au completat chestionare sunt menținerea și consolidarea parteneriatului, implementarea SDL și promovarea produselor tradiționale.

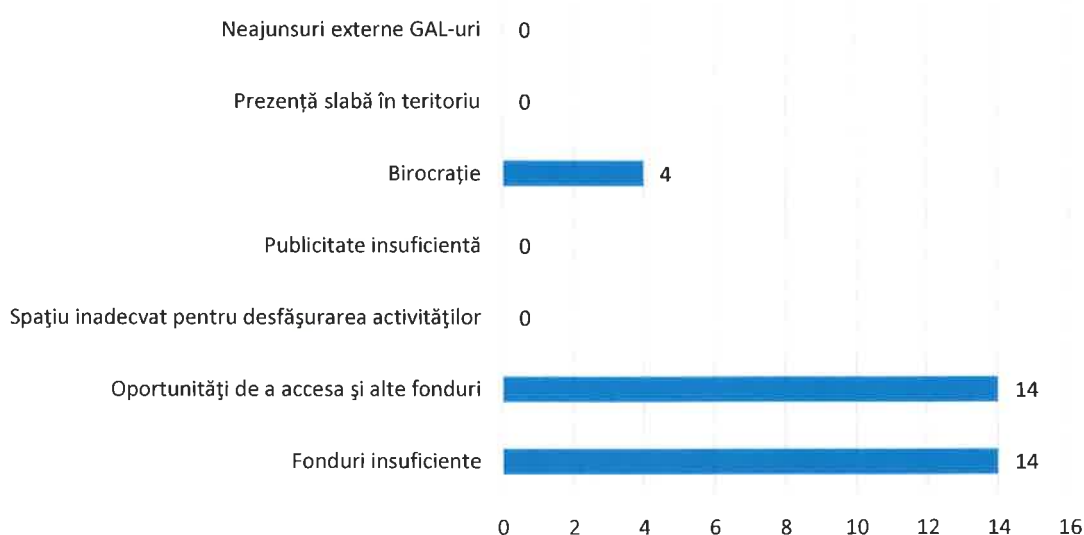
În opinia dumneavoastră care sunt cele mai importante 3 realizări ale GAL Țara Făgetului în perioada 2016-2018

Neajunsuri/puncte slabe

În rândul membrilor GAL principalul neajuns al activității GAL în perioada 2016-2018 este insuficiența fondurilor, urmată de oportunitățile reduse de accesare a altor fonduri și birocrația prea mare în acordarea unor avize, autorizații.

Care considerați că sunt cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL în perioada 2016-2018

Din interviurile realizate reiese că **beneficiarii au fost mulțumiți de sprijinul obținut din partea membrilor GAL cu ocazia accesării fondurilor**, având parte de o evaluare corectă și obiectivă.

Probleme semnalate de beneficiari sunt obținerea greoaie a avizelor, autorizațiilor, mai ales cele de mediu și DSP, care împiedică depunerea proiectelor pe domeniul non agricol.

Neajunsuri în procesul de depunere/contractare/implementare la nivel de beneficiari

În ceea ce privesc neajunsurile beneficiarilor și a potențialilor beneficiari, aceștia amintesc de obținerea cu întârziere a anumitor avize de la agenția de mediu, respectiv de la Direcția de sănătate publică. Cel mai mare sprijin primit din partea GAL în accesarea fondurilor este considerat a fi facilitarea implementării proiectelor, echipa GAL fiind promptă și proactivă în rezolvarea situațiilor neprevăzute sau acordarea informațiilor suplimentare bunei implementări a proiectelor, atunci când a fost nevoie.

Recomandări

Cele mai importante propuneri/recomandări din partea persoanelor intervievate, pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL, în perioada 2019-2021, se referă la reducerea birocrăției în implementarea proiectelor finanțate din fonduri publice, precum și oferirea de consultanță, în cadrul unui program fix, cunoscut de beneficiari/potențiali beneficiari.

7. CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală			
Întrebări de evaluare	Concluzii sintetice	Recomandări	Lecții învățate
<p>1. În ce măsură logica de intervenție a SDL este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare a teritoriului?</p>	<p>GAL cuprinde 12 comune și un oraș, având un număr total de 30.608 locuitori, de aici și suma redusă alocată strategiei. Dat fiind acest fapt, GAL a concentrat resursele pe 7 măsuri de finanțare, cele mai arzătoare pentru teritoriu.</p> <p>Toate nevoile socio-economice ale teritoriului sunt valabile la data evaluării, acestea nefiind rezolvate din alte resurse.</p> <p>O măsură (Măsura 4/6A-Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole) este foarte importantă, având în vedere că oferă posibilitatea inițierii unor activități noi în teritoriu.</p>	<p>Se recomandă creionarea unei viziuni privind identitatea și imaginea locală a teritoriului, astfel încât acest demers să poate fi convertit într-o nouă măsură de accesare.</p> <p>La nivelul beneficiarilor și potențiali beneficiari se recomandă adaptarea măsurilor la nevoile locale ale teritoriului, fără a încerca dublarea măsurilor disponibile prin PNDR la nivel național.</p>	<p>Perseverența și comunicarea cu partenerii, potențialii beneficiari duce la sudarea comunității și găsirea de soluții potrivite teritoriului.</p>

<p>2. Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?</p>	<p>Strategia și-a propus un sprijin echilibrat privind susținerea sectorului privat (51,03%) și a celui public (48,97%).</p>	<p>În viitor reducerea susținerii sectorului public.</p>	<p>-</p>
	<p>În ceea ce privește sectorul privat în strategie s-a pus accent pe diversificarea activităților care să aducă plus valoare.</p> <p>În ceea ce privește sectorul public, în strategie s-a pus accent pe dezvoltarea serviciilor publice destinate populației.</p> <p>Din cele 7 măsuri de finanțare cuprinse în SDL, 4 măsuri au fost accesate și există beneficiari interesați să depună proiecte și pe următoarele 3.</p> <p>În perioada supusă evaluării nu au existat modificări ale SDL în ceea ce privește logica intervenției ceea ce denotă că a fost și este în continuare coerentă.</p>		

II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

<p>3. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?</p>	<p>Cu toate că au trecut doar 2 ani de la începerea implementării strategiei, 4 măsuri cuprinse în SDL au fost lansate.</p> <p>Până la data evaluării intermediare au fost aprobate spre finanțare de către AFIR proiecte cu o valoare publică de 873.338 euro, ceea ce reprezintă 48,97% din valoarea totală alocată SDL.</p> <p>Au fost contractate un număr de 13 proiecte cu o valoare publică de 873.338 Euro. Alte 6 proiecte cu o valoare publică de 350.000 Euro sunt în evaluare la GAL.</p> <p>Pornind de la aceste statistici, putem afirma că există o probabilitate mare ca obiectivele strategiei să fie atinse până la expirarea termenului de implementare a strategiei, anul 2023.</p>	<p>Se recomandă elaborarea unor proceduri de monitorizare a proiectelor contractate, astfel încât să se urmărească îndeplinirea obiectivelor pe termen lung, până la data finalizării tuturor proiectelor.</p>	<p>Mobilizarea mai bună pentru lansarea celorlalte 3 măsuri, pentru contractarea lor până la sfârșitul lui septembrie 2019.</p>
--	---	--	---

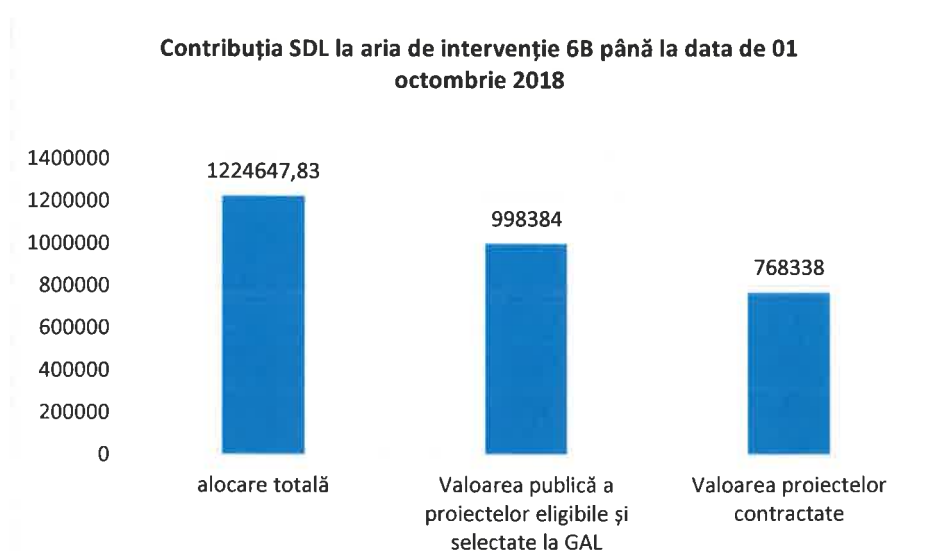
	Pe baza analizei proiectelor depuse există premise pentru îndeplinirea indicatorilor de rezultat– atât la număr de exploatații agricole sprijinite, numărul locurilor de muncă nou create, populația netă care beneficiază de servicii.		
III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER			
3.1 Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER?	Capitalul social s-a îmbunătățit, prin creșterea colaborării cu administrațiile publice locale, care prin exemplul de bune practici sprijină activitatea GAL și diseminează informațiile către locuitori. Potențialii solicitanți vin mult mai des la biroul nostru și se informează asupra posibilităților pe care le au atât la nivel de GAL cât și la nivel național.	Menținerea interesului față de oportunitățile oferite de GAL	Comunicarea și răbdarea sunt foarte importante în relația cu locuitorii teritoriului GAL.
3.2 Cum a influențat Programul LEADER (contribuția SDL) creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private?	Guvernanța locală îmbunătățită la nivel local Exista o relaționare mult mai bună între administrațiile publice și mediul privat, care se reflecta în calitatea proiectelor depuse	Mentinerăa unei bune comunicări între mediul privat cu administrațiile publice, care va determina o creștere a calității activităților ce pot fi derulate în teritoriul GAL	Explicarea partenerilor publici, derularea implementării SDL în toate aspectele sale, duce la o înțelegere adecvată a muncii depuse de echipa GAL, care se reflecta în ducerea la îndeplinire a obiectivelor asumate.

<p>3.3 In ce masura, proiectele finantate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial? Sau La realizarea unor produse inovatoare?</p>	<p>Prin proiectele depuse solicitantii și-au prevăzut crearea de locuri de muncă, ceea ce este benefic teritoriului, contribuind la îmbunătățirea calitatea vieții.</p>	<p>Sprrijinirea beneficiarilor în accesarea altor fonduri complementare pentru rămânerea pe piața de profil</p>	<p>Cu ajutorul beneficiarilor putem demonstra necesitatea GAL-ului în teritoriu și oferirea de noi posibilități de accesare fonduri prin îndrumare.</p>
<p>IV. Factorii de succes și de insucces</p>			
<p>4.1. Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?</p>	<p>Factori de succes</p> <p>FACTORI INTERNI</p> <p>Activitățile de promovare s-au desfășurat conform planificărilor inițiale și au generat un efect pozitiv.</p> <p>Unii beneficiari care au depus proiecte în ciclul anterior de programare s-au dezvoltat și dau exemple de bună practică, îndemnând alți solicitanți de a încerca accesarea fondurilor europene.</p> <p>FACTORI EXTERNI</p> <p>Beneficiarii care colaborează cu</p>	<p>Factori de insucces</p> <p>FACTORI INTERNI</p> <p>Implicarea moderată a membrilor GAL în ceea ce privește implementarea și monitorizarea SDL</p> <p>FACTORI EXTERNI</p> <p>Există tendința din partea beneficiarilor de a realiza achizițiile și activitățile din cadrul proiectelor la limita termenelor stabilite prin contractele de finanțare.</p> <p>Fondurile alocate teritoriului sunt insuficiente pentru a produce o schimbare/dezvoltare consistentă pentru teritoriu. Fondurile</p>	<p>Lecții învățate</p> <p>Micii fermieri nu au capacitatea de a asigura cofinanțarea în cazul unor proiecte cu o valoare mai mare, de unde rezultă necesitatea intervenției cu privire</p> <p>găsirea de metode alternative de cofinanțare.</p> <p>Lipsa resurselor umane poate fi un impediment în accesarea fondurilor din partea beneficiarilor privați, care au ca indicator crearea de locuri de muncă.</p> <p>Recomandări: Se recomandă reluarea activităților de animare și deschiderea</p>

	<p>consultanți au proiecte mature și bine elaborate.</p> <p>Existența bazei de date cu prețuri de referință elaborată de către AFIR, accelerează procesul de achiziții și implicit implementarea proiectelor.</p>	<p>sunt stabilite prin criteriile date de teritoriu și populație, unde GAL nu poate interveni.</p> <p>În teritoriu există un deficit de resurse umane, iar firmele resimt această lipsă acută în teritoriu.</p> <p>Infrastructura deficitară din teritoriu (amplasarea unor spații ale potențialilor solicitanți) duce la imposibilitatea implementării unor inițiative private.</p>	<p>apelurilor de selecție pentru măsurile de finanțare pentru care încă nu au fost epuizate toate fondurile în special pentru măsura dedicată dezvoltării infrastructurii sociale.</p> <p>Se recomandă intensificarea activităților de monitorizare și sprijinire a beneficiarilor în etapele de implementare a proiectelor.</p>
V. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B			
Întrebări de evaluare	Concluzii sintetice	Recomandări	Lecții învățate
5.1. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	<p>13 Primării au depus proiecte pentru crearea sau extinderea serviciilor de bază destinate populației și s-au contractat 10.</p> <p>S-a lansat măsura 2/6B</p>	<p>Se recomandă elaborarea unor proceduri de monitorizare a proiectelor contractate, astfel încât să se urmărească îndeplinirea obiectivelor pe termen lung, până la data finalizării tuturor proiectelor.</p> <p>Lecții învățate: mediatizarea mai bună a măsurii sociale în rândul ONG-urilor,</p>	

	(social) la data de 28.09.2018, pentru care fondul disponibil este de 225.647,83 euro.	pentru a aplica pe componenta hard, care să vină în sprijinul comunității.
--	--	--

Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Valoarea proiectelor selectate la nivel de GAL reprezintă 81,52% din total alocare ariei de intervenție 6B și valoarea contractată reprezintă 62,74%.

Redăm mai jos concluziile sintetizate ale procesului de evaluare intermediară a SDL:

I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală			
1. În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Puțin relevantă	Relevantă	Foarte relevantă
2. Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?	Puțin coerentă	Coerentă	Foarte coerentă
II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie			
2.1. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei?	În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
Probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării	Redusă	Medie	Ridicată
III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER			
3.1. Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernanței locale)			
Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernanței la nivel local datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare

3.3 In ce masura, proiectele finantate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial? Sau la realizarea unor produse inovatoare?	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
IV. Factori de succes/insucces. Mecanismul de implementare a strategiei			
4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?			
Gradul de pregătire a resurselor umane	mic	mediu	mare
Eficiența animării	redușă	medie	ridicată
Respectarea termenelor procedurale de evaluare a proiectelor depuse la AFIR	redușă	medie	ridicată
V. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B			
5.1. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură

8. ANEXE

8.1 Ghid de interviu

Interviul de față este parte din evaluarea intermediară a Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației Microregionale Țara Făgetului și se aplică în rândul celor care au depus sau au dorit să depună proiecte spre finanțare către GAL.

Întrebările nu au răspunsuri corecte sau greșite, dorim să aflăm părerea dumneavoastră ca să putem continua ceea ce am făcut bine și să corectăm eventualele neajunsuri.

Întrebările se referă la perioada 2016-2018.

1. MEMBRU

Sunteți membru în Asociației Microregionale Țara Făgetului?

- a) Dacă da, de când?
- b) Dacă nu, care a fost motivul pentru care nu ați aderat?

2. BENEFICII

Cât de mulțumiți sunteți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/ firma/organizația dumneavoastră în perioada 2016-2018?

Argumentați: .....

.....

.....

Faptul că sunteți/nu sunteți a influențat beneficiile?

.....

3. VALOARE ADAUGATĂ LEADER

Câtă încredere aveți în abordarea LEADER (principiul de cooperare, parteneriat, abordare de jos în sus, etc.)?

.....

Din câte știți, în perioada 2016-2018 s-a pus accent pe această abordare în cadrul întâlnirilor / evenimentelor?

.....

4. EFICIENȚA

În opinia dumneavoastră cât de eficient au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL?

Argumentați.....

Ce ați fi făcut altfel dacă ați fi fost în echipa de planificare/implementare a strategiei ?

.....

5. IMAGINE si INFORMARE

În opinia dumneavoastră cum este văzut GAL-ul în teritoriu?

.....

Dacă ar fi să spuneți într-o propoziție ce înseamnă GAL pentru teritoriu, cum ar suna acea propoziție?

.....

Care este percepția firmelor/instituțiilor/populației/publicului larg despre GAL?

.....

Ați sesizat vreo diferență de abordare în perioada 2008-2014 față de 2016-2018?

.....

Ce impact au avut în opinia dvs. activitățile de animare/informare din anii 2016-2018 în comuna/orașul în care locuiți?

.....

Cum ați defini rolul GAL în teritoriul Dvs.? .....

În ce măsură cunosc instituțiile/firmele/autoritățile din comună oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada 2016-2018?

Argumentați.....

6. FINANȚARE

Dvs. sau firma/instituția pe care o reprezentați a aplicat pentru fonduri la GAL?

.....

De unde v-ați informat despre oportunitățile de finanțare/ măsuri/ tip proiecte finanțate?

.....

Dacă ați accesat fonduri:

Care au fost principalele greutățile ale firmei/instituției în accesarea fondurilor de la GAL în perioada 2016-2018?

.....

Care a fost cel mai mare sprijin primit din partea GAL în accesarea fondurilor?

.....

Dacă nu ați accesat fonduri:

Care au fost principalele greutăți ale firmei/instituției în încercarea de a accesa fonduri de la GAL în perioada 2016-2018?

.....

Ce anume v-ar fi ajutat să obțineți finanțare din partea GAL în perioada 2016-2018?

.....

Considerați că fondurile au fost destinate către rezolvarea unor probleme reale și necesare în teritoriu? Dacă ar fi stat în puterea dvs., cum ați fi alocat finanțarea disponibilă?

.....

7. PUNCTE TARI/PUNCTE SLABE/ RECOMANDĂRI

În opinia dvs. care sunt cele mai importante 3 realizări_ale GAL în perioada 2016-2018?

.....

Care considerați a fi cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL în perioada 2016-2018?

.....

Care sunt cele mai importante 3 propuneri, recomandări ale dvs. pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL în perioada 2019-2021?

.....

8. DIVERSE

Gândindu-vă la GAL și strategia implementată în perioada 2016-2018, ați mai dori să ne spuneți ceva în afară de subiectele abordate?

Care sunt întrebările pe care le-ați adresa dvs. membrilor GAL sau echipei de implementare a GAL?

.....
.....

9. Date demografice:

Localitate .....

Instituția/firma.....

Sex 1. Masculin 2. Feminin

Vârsta 1. Sub 40   2. Între 41-50   3. Peste 50

Vă mulțumim!

8.2 CHESTIONAR

Chestionarul de față este parte din evaluarea intermediară a Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Țara Făgetului. Chestionarul este destinat membrilor asociației.

Vă rugăm să răspundeți întrebărilor de mai jos, încercuind varianta de răspuns care vi se potrivește sau completând spațiile punctate, după caz.

1. Dvs. câtă încredere aveți în abordarea LEADER (cooperare, parteneriat, de jos în sus)?

1. Foarte mare   2. Mare   3. Puțină   4. Deloc

2. Ce impact au avut în opinia dvs. activitățile de animare/informare din anii 2016-2018 în comuna/orașul în care locuiți?

1. Foarte Mare   2. Mare   3. Moderat   4. Nu pot aprecia

3. În ce măsură cunosc instituțiile/firmele/autoritățile din comună oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada 2016-2018?

1. Mare   2. Moderat   3. Deloc   4. Nu pot aprecia

4. În opinia dvs. care sunt cele mai importante 3 realizări ale GAL în perioada 2016-2018?

.....

5. Care considerați a fi cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL în perioada 2016-2018?

.....

Localitate .....Instituția/firma.....

Date demografice:

Sex 1. Masculin   2. Feminin   **Vârsta** 1. Sub 40   2. Între 41-50   3. Peste 50

Vă mulțumim!

8.3 Teme și întrebări pentru echipa de implementare

I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală

1. În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

CRITERII DE EVALUARE:

- Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, s-au modificat
- Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi

INDICATORI:

- Numărul de nevoi/măsuri din cadrul SDL revizuite

2. Au fost schimbări majore la nivel național/regional/local de la data elaborării SDL 2014-2020?

3. Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

CRITERII DE EVALUARE:

- Sunt activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?
- Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specificali, măsurabili, fezabili, relevanți și suficienți)?
- Sunt rezultatele așteptate clar definite?

II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

1. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?

III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

3.1. Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernantei locale)

Criterii de evaluat: Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.);

3.2 Cum a influențat Programul LEADER (contribuția SDL) creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private?

3.3 În ce măsură, proiectele finanțate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial?
sau la realizarea unor produse inovatoare?

Criterii de evaluat: Rezultatele implementării SDL (crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.

IV Factori de succes/insucces. Mecanismul de implementare a strategiei

4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute?

Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte?

Ce măsuri sunt încă necesare?

Criterii de evaluare: Gradul de pregătire a resurselor umane, Eficiența animării, Respectarea termenelor procedurale de evaluare a proiectelor depuse la AFIR.

V Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?

Criterii de evaluare: Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite;

Anexa 1 – Grila pentru aprecierea calității raportului de evaluare

Criteria de apreciere a calității raportului de evaluare	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Foarte bine
1. Raportul răspunde nevoilor GAL: Raportul de evaluare furnizează răspunsuri pentru toate întrebările de evaluare și acoperă toate punctele din caietul de sarcini.			✓	
2. Evaluarea s-a desfășurat în mod participativ: Factorii interesați au fost implicați în mod adecvat în procesul evaluării.			✓	
3. Metodologie de evaluare adecvată: Metodologia de evaluare utilizată a fost adecvată pentru a răspunde întrebărilor de evaluare în mod corespunzător.			✓	
4. Date de încredere: Datele colectate provin din surse de încredere și sunt relevante pentru scopul evaluării.				✓
5. Analize adecvate: Datele cantitative și calitative au fost analizate în mod adecvat pentru a putea răspunde întrebărilor de evaluare.				✓
6. Rezultate credibile: Constatările și concluziile evaluării sunt bine fundamentate, decurg logic din analizele efectuate și sunt clar prezentate.			✓	
7. Concluzii imparțiale: Concluziile evaluării sunt justificate în mod adecvat și sunt obiective.				✓
8. Raport clar: Raportul este bine structurat, este clar și ușor de înțeles.				✓
9. Recomandări utile: Raportul prezintă recomandări relevante, clare și suficient de detaliate.				✓
În ansamblu și luând în considerare contextul, constrângerile și limitările procesului de evaluare, raportul de evaluare este apreciat ca:	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Foarte bine